

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ

Vybrané účetní a daňové aspekty obce Želechovice nad Dřevnicí v souvislosti s reformou
účetnictví státu

Selected Accounting and Tax Aspects of the Municipality Želechovice nad Dřevnicí
in Connection with the State Accounting Reform

Student: Bc. Petra Pavlíková

Vedoucí diplomové práce: Ing. Jana Hakalová, Ph.D.

Ostrava 2016

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra účetnictví

Zadání diplomové práce

Student:

Bc. Petra Pavlíková

Studijní program:

N6208 Ekonomika a management

Studijní obor:

6202T049 Účetnictví a daně

Téma:

Vybrané účetní a daňové aspekty obce Želechovice nad Dřevnicí v
souvislosti s reformou účetnictví státu
Selected Accounting and Tax Aspects of the Municipality Želechovice
nad Dřevnicí in Connection with the State Accounting Reform

Jazyk vypracování:

čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Proces reformy účetnictví státu
3. Charakteristika obce Želechovice nad Dřevnicí
4. Analýza a vyhodnocení dopadů reformy účetnictví státu na obec Želechovice nad Dřevnicí
5. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Seznam příloh

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

DOBROZEMSKÝ, Václav a Jan STEJSKAL. *Nevýdělečné organizace v teorii*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 400 s. ISBN 978-80-7478-799-7.

MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, Růžena. *Neziskové organizace – vznik, účetnictví, daně*. 12. vyd. Olomouc: ANAG, 2013. 264 s. ISBN 978-80-7263-825-3.

STUHLÍKOVÁ, Helena a Sofia KOMRSKOVÁ. *Zdaňování neziskových organizací 2013*. 9. vyd. Olomouc: ANAG, 2012. 280 s. ISBN 978-80-7263-774-4.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Jana Hakalová, Ph.D.**

Datum zadání: 20.11.2015

Datum odevzdání: 22.04.2016

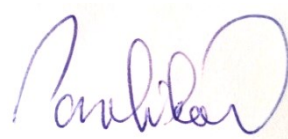
Ing. Jana Hakalová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Prohlašuji, že jsem celou diplomovou práci, mimo příloh, které mi byly dány k dispozici, vypracovala samostatně.

V Ostravě dne 22. 4. 2016

Bc. Petra Pavlíková

Obsah

1	Úvod	5
2	Proces reformy účetnictví státu	7
2.1	Reforma účetnictví státu	7
2.2	Vývoj reformy účetnictví státu	7
2.3	Vývoj právních norem v oblasti účetnictví vybraných účetních jednotek	9
2.4	Cíle účetní reformy	14
2.5	Základní principy vzniku účetnictví státu	15
2.6	Změny v účtování obcí v důsledku zavedení reformy účetnictví	16
2.7	Státní pokladna	27
2.8	Pomocný analytický přehled	28
2.9	Centrální systém účetních informací státu	32
2.10	Pomocný konsolidační přehled	34
2.11	Účetní konsolidace státu	35
2.12	Budoucí vývoj reformy účetnictví státu	36
3	Charakteristika obce Želechovice nad Dřevnicí	37
3.1	Základní charakteristika obce	37
3.2	Historie obce	39
3.3	Důvod a cíle založení obce Želechovice nad Dřevnicí	41
3.4	Spolky v obci	43
3.5	Významné budovy, památky a místa v obci	44
3.6	Struktura majetku obce	44
3.7	Organizační struktura obce Želechovice nad Dřevnicí	46
3.8	Hospodářská činnost podnikatelských subjektů v obci	48
3.9	Hospodaření obce Želechovice nad Dřevnicí	49
4	Analýza a vyhodnocení dopadů reformy účetnictví státu na obec Želechovice.	54
4.1	Průběh reformy v obci Želechovice nad Dřevnicí	55

4.2	Proces reformy účetnictví státu obce Želechovice nad Dřevnicí	56
4.3	Nově zavedené účetní metody v obci Želechovice nad Dřevnicí	63
4.4	Účetní výkazy v obci Želechovice nad Dřevnicí	68
4.5	Reakce obce Želechovice nad Dřevnicí na reformu účetnictví státu	72
5	Závěr.....	73
	Seznam použité literatury	76
	Seznam zkratk.....	81
	Prohlášení o využití výsledků diplomové práce	
	Seznam příloh	
	Přílohy	

1 Úvod

V České republice se v posledních dvaceti letech uskutečnila celá řada reforem v oblasti veřejné správy. Jedna z reforem, reforma účetnictví státních a municipálních organizací a územních samosprávných celků, vznikla vzhledem k neuspokojivému stavu veřejných financí. Dochází k neustálému navyšování dluhu veřejného sektoru a problémem je i netransparentnost celého systému financování účetních jednotek financovaných státem. Po našem vstupu do Evropské unie se také zvýšil tlak na poskytování informací o hospodaření veřejného sektoru. Na této reformě se vláda domluvila v roce 2007. V platnost pak reforma veřejných financí vstoupila k 1. lednu 2010. Pro územní samosprávné celky to znamenalo velké množství změn ve vedení účetnictví, hlavně v oblasti aktuálního principu a důvěryhodnosti účetních výkazů.

Cílem diplomové práce na téma Vybrané účetní a daňové aspekty obce Želechovice nad Dřevnicí v souvislosti s reformou účetnictví státu je teoreticky shrnout a poukázat na největší změny v účetnictví obcí, které byly zavedeny v důsledku reformy veřejných financí po roce 2010. Dále charakterizovat vybranou obec Želechovice nad Dřevnicí, která spadá do Zlínského kraje a analyzovat dopady této reformy na praktické vedení účetnictví obcí.

Stěžejní kapitola diplomové práce je spíše popisného charakteru, kdy je velká část zaměřena na vysvětlení účetní reformy, včetně základních cílů a na důvody zavedení reformy. Dále věnuje pozornost principům v účetnictví obcí a také daňové aspekty, podle Českých účetních standardů a vyhlášek.

Další část práce charakterizuje obec Želechovice nad Dřevnicí, a to jako příjemce, zprostředkovatele a poskytovatele. Součástí je popis základních údajů vybrané obce a časté účetní případy obce v průběhu reformy účetnictví státu. Dílčí část se také zabývá strukturou majetku obce, organizační strukturou a hospodářskou činností jak podnikatelských subjektů v obci, tak i obce samotné.

K posouzení vybraných účetních a daňových aspektů obce Želechovice nad Dřevnicí v souvislosti s reformou účetnictví státu bude porovnání s předchozím stavem, posouzení přínosů a analýza dopadů na praktické vedení účetnictví v konkrétní obci.

Závěrečná část diplomové práce bude zaměřena na porovnání, zda má reforma pozitivní či negativní dopad na obec. Dále výsledky vybrané obce budou srovnány s výsledky obcí v Moravskoslezském kraji. Pro zpracování praktické části bylo využito dotazníkové šetření.

Diplomová práce je řešena v rámci projektu studentské grantové soutěže SGS SP2015/80 *"Kvantifikace dopadů reformy účetnictví státu na obce v Moravskoslezském kraji a jejich vyhodnocení"* (hlavní řešitel: Ing. Jana Hakalová, Ph.D., spoluřešitelé: Ing. Šárka Kryšková, Ph.D., Ing. Yvetta Pšenková, Ph.D., Ing. Regína Střílková, Bc. Michaela Ciompová, Bc. Simona Červená, Bc. Jana Filipová, Bc. Petra Pavlíková), řešeného na Ekonomické fakultě VŠB - Technické univerzitě Ostrava.

Při zpracování diplomové práce byly použity metody popisu, analýzy, syntézy a komparace.

2 Proces reformy účetnictví státu

Druhá kapitola věnuje pozornost základním principům reformy účetnictví státu. Tato část práce bude popisovat vývoj, cíle a legislativu dané reformy. Dále budou přiblíženy základní principy vzniku reformy účetnictví státu a změny účetnictví vybraných a některých vybraných účetních jednotek. Pozornost bude také věnována Pomocnému analytickému přehledu a Pomocnému konsolidačnímu přehledu.

2.1 Reforma účetnictví státu

Reforma účetnictví státu, neboli také přeměna, změna, usiluje o zlepšení systému v oboru veřejných financí.

V současném období prochází účetnictví a účetní výkaznictví ve veřejném sektoru, tedy i municipálních účetních jednotek¹ rozsáhlou reformou. Reforma účetnictví veřejných financí byla zahájena 1. ledna 2010 (a stále není ukončena). Tento rok je posuzován za rok přechodný, protože byla přijata řada přechodných ustanovení, která měla pomoci vybraným účetním jednotkám při přechodu na nový systém účetnictví státu. Náročný převod na zavedení reformy je rozfázován do jednotlivých etap po dobu 4 let, podle koncepce vytvoření účetnictví státu a státní pokladny. Účetní reforma s sebou nese celou řadu legislativních úprav.

Nově zavedená reforma účetnictví státu byla také vládou projednávána a nakonec schválena kvůli přetrvávajícím problémům s deficitem veřejných financí. Nedařily se plnit cíle ohledně snižování deficitu, ke kterému se po svém vstupu do Evropské unie v roce 2004 zavázala Česká republika. Sestavení účetních změn chce ČR dosáhnout snížením deficitu veřejných financí.

Reforma účetnictví státu zasahuje do velkého počtu institucí, které pracují s veřejnými rozpočty. Dále se reforma týká, mimo veřejného sektoru, všech organizací nakládající s veřejnými prostředky (Otrusínová, 2011).

2.2 Vývoj reformy účetnictví státu

První zásadní reforma účetnictví proběhla v roce 1992. Týkala se především vztahu rozpočtové skladby a účetnictví. Koncepce nové rozpočtové skladby se snažila odstranit

¹ Municipálními účetními jednotkami se rozumí obce, kraje, dobrovolné svazky obcí. Regionální rady regionů soudržnosti a jimi zřizované příspěvkové organizace (Otrusínová, 2011).

nedostatky reformy staré. Hlavně v oblasti převoditelnosti údajů na mezinárodní standardy užívané Mezinárodním měnovým fondem. Dále skladba přinášela ucelený přehled na výši příjmů a výdajů a na způsob financování veřejného rozpočtu (Bajer, a další, 2009).

Další významné změny nastaly, na počátku dvacátého prvního století. Usnesením vlády České republiky č. 561 ze dne 23. května 2007 byl naplánován průběh účetní reformy státu platný od 1. ledna 2010. Tímto krokem byla úředně zahájena účetní reforma v oblasti veřejných financí. Dne 1. ledna 2009 vstoupil v účinnost zákon č. 304/2008 Sb. (změnil zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, a některé zákony, ve znění pozdějších předpisů). Tímto zákonem byl nastaven právní rámec pro vznik účetnictví státu s účinností k 1. lednu 2010, popřípadě pro celou účetní reformu v oblasti veřejných financí (Ministerstvo financí ČR, 2009).

Základem pro zahájení reformy účetnictví státu v České republice byla novelizace zákona o účetnictví č. 563/1991 Sb., která definovala v § 1 odst. 3 nový pojem „*vybraná účetní jednotka*“. Zákon č. 304/2008 Sb. ustanovil 8 typů vybraných účetních jednotek. Mezi vybrané účetní jednotky patří v České republice tzv. „*některé vybrané účetní jednotky*“ a „*zdravotní pojišťovny*“. Některými vybranými účetními jednotkami se rozumí:

- organizační složky státu,
- státní fondy,
- pozemkový fond České republiky,
- příspěvkové organizace,
- územní samosprávné celky (obce, kraje a hlavní město Praha),
- dobrovolné svazky obcí,
- Regionální rady regionu soudržnosti.

Nezbytným předpokladem pro řádné fungování systému účetnictví státu (veřejné správy) od 1. ledna 2010 bylo rovněž vydání významných prováděcích vyhlášek, na které se novelizovaný zákon o účetnictví odvolával. Jednalo se např. o vyhlášku o inventarizaci majetku a závazků, vyhlášku o podmínkách způsobu sestavení účetních výkazů za Českou republiku, vyhlášku o účetních záznamech v technické formě a jejich předávání do centrálního systému účetních informací státu. Rovněž došlo ke změnám v oblasti Českých účetních standardů (SGS 2015/80, 2015).

2.3 Vývoj právních norem v oblasti účetnictví vybraných účetních jednotek

Probíhající reforma účetnictví veřejných financí je komplikovaný a dlouhodobý proces propojený s celou řadou změn. Tyto změny se týkají postupů účtování, dále organizačního oběhu informací a jejich evidence, úprav ekonomických a hospodářských výkazů. Stručné fáze účetní reformy veřejných financí jsou uvedeny v tabulce 2.1. Aktualizované novelizace jsou čerpány ze zdrojů Ministerstva financí České republiky.

Tab. 2.1 Fázování účetní reformy

Období	Jednotlivé fáze
2007 – 2009	Příprava právního rámce – zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví.
2010	Vydání vyhlášky č. 410/2009 Sb. a vyhlášky č. 383/2009 Sb., vytvoření Centrálního systému účetních informací státu, zveřejnění Českých účetních standardů č. 701 až 704.
2011	Vydání vyhlášky č. 270/2010 Sb. – inventarizace, zveřejnění Českých účetních standardů č. 705 až 708.
2011	Postupný rozjezd aplikace některých účetních metod zejména opravných položek, rezerv, odpisování a reálných aktiv.
2012	Předávání statistických informací, zveřejnění ČÚS č. 709 a 710.
2013	Zveřejnění vyhlášky č. 220/2013 Sb. – schvalování účetní závěrky.
2014	Zveřejnění vyhlášky č. 312/2014 Sb. – konsolidace.
2015	Vydání vyhlášky č. 301/2014 Sb., která novelizuje vyhlášku č. 410/2009 Sb. Dále vydání vyhlášky č. 300/2014 Sb., která novelizuje vyhlášku č. 383/2009 Sb.
2016	Předávání seznamu účetních jednotek patřících do dílčího konsolidačního celku státu. První sestavení účetních výkazů za ČR.

Zdroj: Vlastní zpracování dle MF ČR, Vývoj reformy z pohledu MF, Michal Svoboda, 2015.

a) Zákon o účetnictví

Zákon č. 304/2008 Sb., jako novela zákona o účetnictví, s účinností od 1. ledna 2010 pro vybrané účetní jednotky definuje zejména:

- Vytvoření Centrálního systému účetních informací státu (CSÚIS), který slouží pro shromažďování účetních dat vybraných účetních jednotek.

- Zahrnutí územně samosprávných celku (dále jen ÚSC) mezi účetní jednotky, které vedou účetnictví v plném rozsahu.
- Zavedení podmínek pro jednodušší sestavení konsolidovaných účetních výkazů za Českou republiku.
- Ustanovení zvláštní inventarizační vyhlášky, která řeší problematiku inventarizací u vybraných účetních jednotek.
- U majetku určeného k prodeji je povinnost účtovat o reálné hodnotě.

Od 1. ledna 2010 nově vznikají dvě novelizace zákona postihující vybrané účetní jednotky. Novela s účinností 1. ledna 2011 řeší u „menších²“ vybraných účetních jednotek právo nesestavovat přehled o peněžních tocích a přehled o změnách vlastního kapitálu. Další novela s účinností od 1. ledna 2013 (zákon č. 239/2012 Sb.) se vztahuje na problematiku schvalování účetních závěrek zejména u ÚSC. Novela se také zabývá omezením možnosti vedení účetnictví ve zjednodušeném rozsahu u příspěvkových organizací, které nevstupují do konsolidace a další úpravy týkající se inventarizace a ocenění bezúplatných převodů (Schneiderová, a další, 2012).

b) Prováděcí vyhlášky

Dalšími body, kterými se zabývala reforma, byly prováděcí vyhlášky zákona o účetnictví. Tyto vyhlášky proběhly řadou novelizací. Jednalo se o 4 důležité prováděcí vyhlášky a to:

- Vyhláška č. **410/2009 Sb.**, ve znění pozdějších předpisů definuje obsahovou náplň položek účetní závěrky a stanovuje aplikace jednotlivých účetních metod. Vyhláška se například zabývá odkladem metody odpisování a tvorby opravných položek k majetku, změnou vykazování (původně v tis. Kč, nově v Kč), zavedení nových účtů (aktivace, změny stavu zásob vlastní výroby) a dále změnou týkající se obsahového vymezení přílohy účetní závěrky. S účinností od 1. ledna 2015 vyhláška č. 301/2014 Sb. novelizuje vyhlášku č. 410/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Každoročně dochází k novelizaci této vyhlášky.
- Vyhláška č. **383/2009 Sb.**, ve znění pozdějších předpisů, je tzv. „*technická*“ vyhláška o účetních záznamech. Jedná se o vyhlášku, která definuje pravidla přenosu dat do Centrálního systému účetních informací státu (CSÚIS). Jedná se o rozsáhlou změnu v účetnictví, protože díky této vyhlášce, byl definován

² Malé účetní jednotky, které nesplňují podmínky pro ověřování účetní závěrky auditorem.

Pomocný analytický přehled (PAP). Stěžejní a stále platná je vyhláška č. 383/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Vyhláška č. 300/2014., je jednou z novelizací.

- Vyhláška č. **270/2010 Sb.**, o inventarizaci majetku a závazků – jedná se o tzv. „inventarizační“ vyhlášku. Zmíněná vyhláška se zabývá problematikou provádění inventarizací u vybraných účetních jednotek (dále jen VÚJ).
- Poslední ze čtyř vyhlášek je vyhláška č. **312/2014 Sb.**, o podmínkách sestavení účetních výkazů za Českou republiku (konsolidační vyhláška státu). Vyhláška vymezuje subjekty, které budou zahrnuty do konsolidace. Dále vymezuje pravidla a metody konsolidování účetních záznamů (Schneiderová, a další, 2012).

c) České účetní standardy

České účetní standardy (dále jen ČÚS) jsou posledním legislativním zdrojem týkajícím se účetnictví některých vybraných účetních jednotek, které vedou účetnictví podle vyhlášky č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů. Přehled platných standardů pro některé vybrané účetní jednotky je uveden v tabulce č. 2.2. Ke dni 1. ledna 2016 je vydáno 10 účetních standardů, č. 701 až č. 710 (Ministerstvo financí ČR, 2016).

- **ČÚS č. 701 – Účty a zásady účtování na účtech**

Účetní standard se zabývá pravidly účtování na podrozvahových účtech, okamžiky uskutečnění účetních případů a problematikou významnosti. Dále řeší hlediska pro tvorbu analytických účtů či vnitroorganizačního účetnictví. Uvedený standard byl vydán 31. prosince 2009, s účinností od 1. ledna 2010. Poslední novelizace standardu byla ze dne 18. prosince 2015, s účinností od 1. ledna 2016.

- **ČÚS č. 702 – Otevírání a uzavírání účetních knih**

Cílem standardu č. 702 je stanovit základní postupy při otevírání a uzavírání účetních knih. V příloze je vymezen převodový můstek³ pro přechod na nové systémy účetnictví v roce 2010. Pro účetní jednotky je převodový můstek závazný. Vydání standardu bylo dne 31. prosince 2009, s účinností od 1. ledna 2010. Standard prošel poslední úpravou ze dne 19. prosince 2014, s účinností od 1. ledna 2015.

³ Převodový můstek je převodová tabulka, která propojuje systém účetnictví a rozpočtu.

- **ČÚS č. 703 – Transfery**

Standard je velmi zásadní pro územní samosprávné celky, protože se zabývá oblastí dotací a příspěvků. Standard č. 703 řeší časové rozlišení dotací jak na straně příjemce, tak i na straně poskytovatele. Dále upravuje rozlišení dlouhodobých a krátkodobých záloh na transfery, účtování transferů poskytnutých na pořízení zásob a další. Poslední novelizace tohoto standardu je s účinností od 1. ledna 2016.

- **ČÚS č. 704 – Fondy účetní jednotky**

Standard fondy účetní jednotky není pro ÚSC příliš důležitý, protože se týká hlavně příspěvkových organizací. Fondy u ÚSC jsou tvořeny z finančních přebytků hospodaření, z příjmů nebo výdajů. Naopak u příspěvkových organizací fondy jsou často tvořeny z výsledku hospodaření. První vydání standardu bylo dne 31. prosince 2009 a poslední novelizace byla s účinností od 1. ledna 2016.

- **ČÚS č. 705 – Rezervy**

Standard č. 705 se týká postupů účtování rezerv. Zabývá se účtováním, tvorbou, zvýšením, snížením, čerpáním a zrušením rezerv. Poslední novelizace byla s účinností od 1. ledna 2015.

- **ČÚS č. 706 – Opravné položky a vyřazení pohledávek**

Už z názvu vyplývá, že se standard týká postupů, obecných pravidel účtování o opravných položkách a vyřazování pohledávek. Standard byl vydán v roce 2010 s účinností v roce 2011. Novelizován dne 18. prosince 2015 s účinností v roce 2016.

- **ČÚS č. 707 – Zásoby**

Standard se zabývá oceňováním zásob a dále obecnými pravidly účtování o zásobách způsobem A a B. Standard byl vydán v roce 2010 a novelizován s účinností na rok 2016.

- **ČÚS č. 708 – Odpisování dlouhodobého majetku**

Jak už napovídá jeho název, tento standard obsahuje základní postupy pro určení výše odpisů dlouhodobého majetku, jejich účtování. Dále stanovuje výši oprávek popř. změny metod odepisování. Standard byl vydán v roce 2011 s účinností téhož roku (novelizován 2016).

- **ČÚS č. 709 – Vlastní zdroje**

Cílem tohoto standardu je stanovit základní postupy účtování o vlastních zdrojích VÚJ. Standard se zaměřuje na úpravu pravidel k účtování na účtech vlastních zdrojů. Vydání standardu bylo dne 10. října 2012, s účinností od 1. ledna 2013. Standard prošel poslední úpravou ze dne 18. prosince 2015, s účinností od 1. ledna 2016.

- **ČÚS č. 710 – Dlouhodobý nehmotný majetek a dlouhodobý hmotný majetek**

Poslední schválený standard upravuje obecná pravidla k postupům účtování o dl. nehmotném a dl. hmotném majetku a jejich oceňování. Zmíněný standard byl vydán 10. října 2002, s účinností od 1. ledna 2013. Poslední novelizace standardu byla ze dne 18. prosince 2015, s účinností od 1. ledna 2016 (Schneiderová, a další, 2012).

Tab. 2.2 Přehled ČÚS pro některé vybrané účetní jednotky v letech 2010 – 2016

Stav k 1. 1. 2010	Stav k 1. 1. 2011	Stav k 1. 1. 2012	Stav k 1. 1. 2013 a 1. 1. 2016
ČÚS pro některé vybrané účetní jednotky, které vedou účetnictví podle vyhlášky č. 410/2009 Sb.			
ČÚS č. 701 – 704	ČÚS č. 701 – 707	ČÚS č. 701 – 708	ČÚS č. 701 – 710
701 – Účty a zásady účtování na účtech			
702 – Otevírání a uzavírání účetních knih (součástí tohoto standardu je Převodový můstek)			
703 – Transfery			
704 – Fondy účetní jednotky			
	705 – Rezervy		
	706 – Opravné položky a vyřazení pohledávek		
	707 – Zásoby		
		708 – Odpisování DM	
			709 – Vlastní zdroje
			710 – Dl. nehmotný majetek a dl. hmotný majetek

Zdroj: Hakalová a další, Analýza změn v účetnictví subjektů veřejné správy v průběhu reformy účetnictví veřejných financí v České republice (2014, s. 5).

d) Mezinárodní účetní standardy

V rámci Evropy jsou Mezinárodní účetní standardy pro veřejný sektor (IPSAS) nejrozšířenějším systémem účetnictví. IPSAS přetvářejí celý systém veřejného sektoru pro potřeby neziskového sektoru. Dále řada metod definovaných v našich předpisech pro vybrané účetní jednotky vychází ze zmíněných mezinárodních účetních standardů. Pro ÚSC přímá aplikace těchto standardů není v ČR možná (Schneiderová, a další, 2012).

2.4 Cíle účetní reformy

Hlavním cílem reformy veřejných financí (která probíhá od 1. ledna 2010 a stále není ukončena) je vytvoření podmínek pro efektivní zajištění správných, úplných a včasných informací o hospodářské situaci státu a o příslušných účetních jednotkách. Dále zlepšení řízení a kontroly financí ve veřejné správě a zároveň umožnění sestavení konsolidované účetní závěrky za celou Českou republiku.

Reforma systému účetnictví sleduje zejména následující záměry:

- Vytvořit základ pro sestavení účetnictví státu ve srovnání s účetnictvím podnikatelských subjektů a uspořádat účetní metody využívané ve veřejném sektoru pro kvalitnější řízení procesů.
- Dále docílit toho, aby výkazy reálněji vypovídaly o majetkové a výkonové situaci účetních jednotek.
- Získat relevantní informace o hospodářské situaci státu a příslušných vybraných účetních jednotkách (informace o potenciálních pohledávkách, závazcích a rizicích).
- Odstranit nesrovnanosti jednotlivých evidencí a výkazů účetních jednotek napojených na majetek státu a veřejné rozpočty.
- Přiblížení k požadavkům Evropské unie (především statistická data).
- Zavést digitalizaci a elektronizaci účetních záznamů za účelem snížení administrativní náročnosti a nákladů na vedení účetnictví. Dále tato „novinka“ přispěje k efektivnějšímu provádění inventarizace.

Důležitým záměrem reformy je vytvoření účetnictví státu. Tedy získat soubor podmínek (technických, legislativních, personální apod.), aby bylo možné zajistit relevantní informace o hospodářské (majetkové) a finanční situaci státu pro všechny uživatele těchto informací.

Jednotliví uživatelé státních informací v oboru účetnictví jsou vyobrazeny v obrázku č. 2.1. (Otrusínová, 2011).

Obr. 2.1 Uživatelé účetnictví státu

Zdroj: Vlastní zpracování dle Otrusínové (2011, s. 30).

2.5 Základní principy vzniku účetnictví státu

Vznik účetnictví státu je vypracován zejména na základě analýzy a posouzení současného stavu veřejných financí, získaných zahraničních zkušeností při zavádění účetnictví státu a využití mezinárodních účetních standardů. Dle usnesení Vlády České republiky č. 561 z roku 2007 se člení 4 základní principy vzniku účetnictví státu.

a) Princip vytvoření odpovídajících podmínek

Pro vznik účetnictví státu je důležité stanovit soustavu právních, technických a jiných prostředků. Tyto prostředky by měly být kvalitní a efektivní pro správu celé soustavy.

b) Princip efektivnosti zvolených prostředků

Z právního hlediska se při vzniku účetnictví státu předpokládá především úprava zákona o účetnictví a příslušných prováděcích vyhlášek k tomuto zákonu. Je důležité, aby rozsah a náročnost (časová, technologická a finanční) změn odpovídaly přínosu, který získá stát a ostatní uživatelé z informací uvedených v účetnictví veřejných financí. Princip efektivnosti je nutné využívat s ohledem na předpokládané změny a vyhodnocení jejich dopadů. Dále na předpokládané přínosy a vyhodnocení efektivnosti.

c) Princip věrného zobrazení informací

Jak již bylo zmíněno výše, vznik účetnictví veřejných financí zajistí agregované a konsolidované informace o celé hospodářské situaci státu. Důležité je, aby informace byly správné, úplné a včasné, pro získání věrohodného obrazu hospodářské situace státu. Z hlediska věrného zobrazení informací je nezbytné splnit několik podmínek evidování účetních zápisů:

- účetní metody a účetní principy musí odpovídat zachyceným skutečnostem,
- kontrolní mechanismy zaručí, aby zápisy do účetních knih a účetní doklady odpovídaly právním předpisům,
- účetní závěrky a konsolidované účetní závěrky odpovídaly zachyceným skutečnostem.

Úplnost je dalším důležitým požadavkem z hlediska věrohodnosti zobrazení. Z pohledu konsolidující jednotky je nutné posoudit vzájemné vztahy požadavků na úplnost s aspektem efektivnosti a významnosti. Z pohledu ostatních účetních jednotek je nutné se zaměřit na úplnost související s rozšířením okruhu skutečností, které budou předmětem účetnictví.

d) Princip včasnosti

Zkracováním doby mezi vznikem (zveřejněním) informace a stavem se zvyšuje vypovídací schopnost účetních informací. Významnost včasných informací se zvyšuje, pokud jsou informace využívány k operativnímu řízení (Usnesení vlády ČR č. 561, 2007).

2.6 Změny v účtování obcí v důsledku zavedení reformy účetnictví

Dle § 4 odst. 8 zákona o účetnictví účetní jednotky mají povinnost při vedení účetnictví dodržovat mimo jiné i účetní metody stanovené prováděcími právními předpisy pro jednotlivé skupiny účetních jednotek. Tímto prováděcím předpisem je pro některé vybrané účetní jednotky vyhláška č. 410/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Poslední novelizace vyhlášky č. 410/2009 Sb. byla provedena vyhláškou č. 369/2015 Sb. (Hakalová, a další, 2012).

Díky reformě veřejných financí samozřejmě došlo k několika změnám. Nově platná legislativa přispěla ke změnám v oblasti účetní závěrky, tak i v účetních metodách (viz. obrázek 2.2). Dále jednou ze zásadních změn, která se v rámci reformy účetnictví státu objevila, byla změna § 9 zákona o účetnictví řešící rozsah vedení účetnictví. ÚSC byly do

konce roku 2009 zařazeny mezi subjekty vedoucí účetnictví ve zjednodušeném rozsahu⁴. Od 1. ledna 2010 jsou všechny územní samosprávné celky zařazeny mezi účetní jednotky, které vedou účetnictví v plném rozsahu (Schneiderová, a další, 2012).

Obr. 2.2 Nejzásadnější změny daných reformou účetnictví

Zdroj: Vlastní zpracování.

a) Účetní závěrka

Účetní závěrka představuje soubor finančních výkazů, které účetní jednotka sestavuje za účetní období k rozvahovému dni⁵. Tyto výkazy poskytují informace o finanční situaci účetní jednotky a hospodaření za dané období. Výkazy jsou důležité pro různé uživatele např. pro stát, banky, veřejnost, správce daně, poskytovatele dotací apod. Účetní závěrka se sestavuje v českých korunách se zaokrouhlením na tisíce popř. i mil. Kč.

Jednou ze změn reformy je nová podoba výkazů účetní závěrky. Z § 18 odst. 1 zákona o účetnictví vyplývá, že účetní závěrka je nedílný celek, který tvoří rozvaha, výkaz zisku a ztráty a příloha. Vyhláška č. 410/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů, obsahuje závazný vzor jednotlivých částí účetní závěrky pro ÚSC. Nově tedy bude součástí účetní závěrky výkaz o peněžních tocích a výkaz o změně vlastního kapitálu. Co bylo její obsahem před a po reformě uvádí tabulka č. 2.8 (Hakalová, a další, 2014).

⁴ Rozdíl mezi vedením účetnictví ve zjednodušeném a plném rozsahu vysvětluje § 13a zákona o účetnictví.

⁵ K poslednímu dni účetního období.

Dále od 1. ledna 2016 dochází ke změně zákona o účetnictví, kdy tato změna zahrnuje novou kategorizaci účetních jednotek na mikro, malé, střední a velké účetní jednotky a v souvislosti s tím i nové vyplývající povinnosti pro jednotlivé kategorie ÚJ. To, do které z těchto čtyř kategorií účetní jednotka spadá, se určí podle stanovených kritérií k rozvahovému dni. Jsou tři kritéria: hodnota aktiv, čistý obrat a průměrný počet zaměstnanců. Do příslušné kategorie je ÚJ zařazena, pokud dosáhne (překročí) alespoň dvě ze tří kritérií.

Tab. 2.3 Struktura účetní závěrky některých vybraných účetních jednotek

Stav před reformou (k 31. 12. 2009)	Stav po reformě (po 1. 1. 2010 – dosud)
Rozvaha	Rozvaha
Výkaz zisku a ztráty	Výkaz zisku a ztráty
Příloha	Příloha
	Přehled o peněžních tocích
	Přehled o změnách vlastního kapitálu

Zdroj: Hakalová, Kryšková, Analýza změn v účetnictví subjektů veřejné správy v průběhu reformy účetnictví veřejných financí v České republice, 2014.

Přehled o peněžních tocích a o změnách vlastního kapitálu nesestavují účetní jednotky, které nesplňují podmínku ročního úhrnu čistého obratu většího než 80 mil. Kč a brutto aktiva větší než 40 mil. Kč. Dle dotazníkového šetření v rámci projektu SGS SP2015/80 bylo zjištěno, že účetní obcí a starostové spíše vycházejí při rozhodování z rozpočtů obcí než z účetních výkazů (SGS 2015/80, 2015).

- **Rozvaha**

Rozvaha patří mezi základní účetní výkazy. Obsah, rozsah a formu rozvahy vymezuje vyhláška č. 410/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů (poslední novelizace vyhlášky: vyhláška č. 301/2014 Sb.). Rozvaha zachycuje stav majetku podniku (aktiv) na jedné straně a zdrojů jeho krytí (pasiv) na straně druhé k rozvahovému dni. Struktura aktiv je označována jako majetková struktura podniku. Zdroje krytí tvoří strukturu podniku kapitálu, ze kterého je majetek financován. Základní schéma zjednodušené rozvahy znázorňuje tabulka 2.4 (Dluhošová, 2006).

Tab. 2.4 Rozvaha – základní obecný výkaz a obsahové vymezení položek

Rozvaha ... k 31. 12. 20xx (v tis. Kč)							
AKTIVA	Běžné období			Min. období (netto)	PASIVA	Běžné období	Minulé období
	Brutto	Korekce	Netto				
Stálá aktiva					Vlastní kapitál		
DM nehmotný					Jmění ÚJ a upravující položky		
DM hmotný					Fondy ÚJ		
DM finanční					Výsledek hospodaření		
Dlouhodobé pohledávky					Příjmový a výdajový účet rozpočtového hospodaření		
Oběžná aktiva					Cizí zdroje		
Zásoby					Rezervy		
Kr. pohledávky					Dlouhodobé závazky		
Kr. finanční majetek					Krátkodobé závazky		
Aktiva celkem					Pasiva celkem		

Zdroj: Otrusinová (2011, s. 89).

Nové uspořádání rozvahy se přiblížila rozvaze, kterou sestavují podnikatelské subjekty. Základní charakteristikou rozvahy je bilanční princip, který říká, že účetní jednotka nemůže mít více majetku, než má zdrojů a opačně. Tedy bilanční rovnice rozvahy znamená, že

$$\Sigma \text{ AKTIV} = \Sigma \text{ PASIV}$$

Významnou změnou výkazu rozvahy je zavedení čtyř sloupců u položek aktiv, a to sloupců brutto, korekce a netto pro běžné účetní období a sloupec pro údaje minulého účetního období. Pouze dva sloupce jsou u položek pasiv, které uvádějí hodnoty z minulého období a hodnoty ke dni účetní závěrky (Otrusinová, 2011).

- **Výkaz zisku a ztráty**

Od roku 2010 sestavují výkaz zisku a ztráty všechny účetní jednotky, tzn. i organizační složky státu a ÚSC. Hlavním důvodem je zajištění informací pro sestavení účetních výkazů za Českou republiku a za dílčí konsolidační celky státu.

Výkaz zisku a ztráty vykazuje konečné zůstatky syntetických účtů nákladů a výnosů a výsledek hospodaření před zdaněním a po zdanění za ÚJ k rozvahovému dni. Podle tabulky č. 2.5 se výkaz člení na čtyři sloupce. ÚJ jsou povinny vykazovat náklady a výnosy za hlavní činnost⁶, tak i náklady a výnosy z činnosti doplňkové. Dva sloupce vymezují období minulé a období běžné k okamžiku sestavení účetní závěrky.

Tab. 2.5 Struktura členění dat ve výkazu zisku a ztráty

Běžné období		Minulé období	
Hlavní činnost	Hospodářská činnost	Hlavní činnost	Hospodářská činnost

Zdroj: Otrusínová (2011, s. 67).

Hlavní změny ve výkazu zisku a ztráty jsou následující:

- Jsou vykazovány veškeré náklady a výnosy (hlavní a hospodářská činnost).
- V důsledku vykazování veškerých nákladů a výnosů se zcela mění výsledek hospodaření.
- Náklady a výnosy jsou vykazovány v nové struktuře (Otrusínová, 2011).

• Přehled o peněžních tocích

Přehled o peněžních tocích, neboli výkaz cash flow (CF), poskytuje informace o platební schopnosti podniku a změně stavu peněžních prostředků. Základním cílem výkazu je ukázat ucelený přehled o pohybu peněžních prostředků z hlediska provozní činnosti, toků z investic nebo prodeje dlouhodobých aktiv. Dále se zde objevují toky spojené se změnami vlastního kapitálu, dlouhodobých závazků a dlouhodobých pohledávek. Existují dvě metody sestavení tohoto výkazu a to metoda přímá a metoda nepřímá.

Zisk nebo ztráta se v účetnictví měří na bázi peněžních toků a na akruální bázi. Při užití akruální báze se zisk/ztráta vypočte z rozdílů výnosů a nákladů bez ohledu na to, zda náklady mají podobu peněžních výdajů či nikoli. Při metodě založené na peněžních tocích jsou výnosy spojené s příjmy a náklady spojené s výdaji. Zisk zjištěný na bázi peněžních toků lépe vypovídá o schopnosti ÚJ generovat svou činností peníze (Máče, 2012).

⁶ Činnost, pro kterou byly účetní jednotky zřízeny.

- **Přehled o změnách vlastního kapitálu**

Přehled o změnách vlastního kapitálu podává informace o snížení nebo zvýšení jednotlivých složek vlastního kapitálu za účetní období. Nejčastěji se do změn vlastního kapitálu promítají změny vyplývající:

- z operací s vlastníky, společníky, dotacemi na pořízení dl. majetku aj.,
- z operací ovlivňující položky fondů ÚJ,
- z výsledku hospodaření,
- z transferů na pořízení majetku,
- z kurzových rozdílů,
- z oprav minulého období.

Tab. 2.6 Přehled změn vlastního kapitálu

Vlastní kapitál	Minulé období	Zvýšení	Snížení	Běžné období
Vlastní kapitál				
Jmění účetní jednotky a upravující položky				
Fondy účetní jednotky				
Výsledek hospodaření				
Celkem				

Zdroj: Otrusínová (2011, s. 92).

Výkaz u každé položky vlastního kapitálu vysvětluje rozdíl mezi jejím počátečním a konečným stavem. Výkaz také informuje o příčinách změn položek vlastního kapitálu. Obsahová náplň položek výkazu je uvedena v příloze č. 4 ve vyhlášce č. 301/2014 Sb. (Máče, 2012).

- **Příloha účetní závěrky**

Příloha vysvětluje a doplňuje základní informace obsažené v ostatních částech účetní závěrky. Obsahuje hodnoty podrozvahových účtů, daňových nedoplatků, informace o dotacích a úvěrech, informace o skutečnostech, které významně ovlivnily majetkovou strukturu ÚJ. Dále se zde může objevit seznam kulturních památek, struktura budov a pozemků. Příloha č. 5 vyhlášky č. 301/2014 Sb. obsahuje vzory příloh.

b) Základní změny v systému účtování

Nové účetní metody a postupy související s reformou veřejných financí platné pro některé vybrané účetní jednotky jsou upraveny ve vyhlášce č. 410/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a základní pravidla pro účtování jsou obsazeny v příslušných českých účetních standardech. Tyto změny nejvíce postihly územně samosprávné celky.

Zásadní změna, kterou přinesla reforma účetnictví státu, je zavedení akruálního principu, což umožnilo zachycení nákladů a výnosů do období, se kterým časově a věcně souvisí. Zavedením nových účetních metod a principů do účetnictví ÚSC došlo ke zvýšení vypovídací schopnosti účetních výkazů. Tabulka č. 2.7 znázorňuje harmonogram aplikace nových účetních metod (Ciompová, a další, 2015).

Tab. 2.7 Harmonogram aplikace účetních metod

Účetní metoda	Vyhláška č. 410/2009 Sb.	První aplikace metody v praxi
Odpisování dlouhodobého majetku	§ 66	k 31. 12. 2011
Tvorba opravných položek k majetku (s výjimkou pohledávek)	§ 65	k 31. 12. 2011
Ocenění reálnou hodnotou (např. cenné papíry)	§ 59	od 1. 1. 2010
Tvorba opravných položek k pohledávkám	§ 65	od 1. 1. 2010
Tvorba účetních rezerv	§ 67	od 1. 1. 2010
Ocenění reálnou hodnotou – majetek určený k prodeji, pokud k rozhodnutí o prodeji došlo do 31. 12. 2009	§ 64 § 79 odst. 4	od 1. 1. 2010
Časové rozlišení nákladů a výnosů	§ 69	od 1. 1. 2010

Zdroj: Kryšková, Urbancová (2011, s. 23).

- **Časové rozlišení**

Metoda časového rozlišení je typickým způsobem naplnění předpokladu akruálního účetnictví. Náklady a výnosy se zachycují do období, se kterým věcně a časově souvisejí. Neúčtují se v běžném (akruálním) účetním období přímo na účty nákladů a výnosů, ale na příslušné účty časového rozlišení. Teprve pak se v odpovídajícím účetním období přeúčtují na odpovídající účty nákladů a výnosů.

Časové rozlišení se zejména využívá u rezerv, klasických časových rozlišení a dohadných položek. Rezervy svou povahou jsou výdaji příštích období, vyjadřují zvýšení nákladů v důsledku očekávaných budoucích výdajů. Klasické časové rozlišení zajišťuje soulad nákladů nebo výnosů se smluvním ujednáním, např. nájemné placené na delší než účetní období. U časového rozlišení známe období, účel a částku. U dohadných účtů aktivních a pasivních známe období, účel, ale částku odhadujeme. Pro ilustraci následující tabulka č. 2.8 zobrazuje postupy účtování časového rozlišení. Tabulka znázorňuje zaúčtování v běžném a příštím období jednotlivých druhů časového rozlišení (Máče, 2012).

Tab. 2.8 Postupy účtování časového rozlišení

Položky časového rozlišení	Druh účtu	Částka	Období	
			běžné	příští
381 – Náklady příštích období	aktivní	známá	výdaj	náklad
383 – Výdaje příštích období	pasivní	známá	náklad	výdaj
384 – Výnosy příštích období	pasivní	známá	příjem	výnos
385 – Příjmy příštích období	aktivní	známá	výnos	příjem
388 – Dohadné účty aktivní	aktivní	neznámá	výnos	příjem
389 – Dohadné účty pasivní	pasivní	neznámá	náklad	výdaj

Zdroj: Vlastní zpracování.

Samotná metoda je definována vyhláškou č. 410/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů, v § 69. Dále § 69 odstavec 3 uvádí, že metodu časového rozlišení nepoužije ÚJ, pokud náklady na získání informace převýší přínosy plynoucí z této informace a tato informace se nepovažuje za významnou (Vyhláška č. 410/2009 Sb.).

• Účetní rezervy

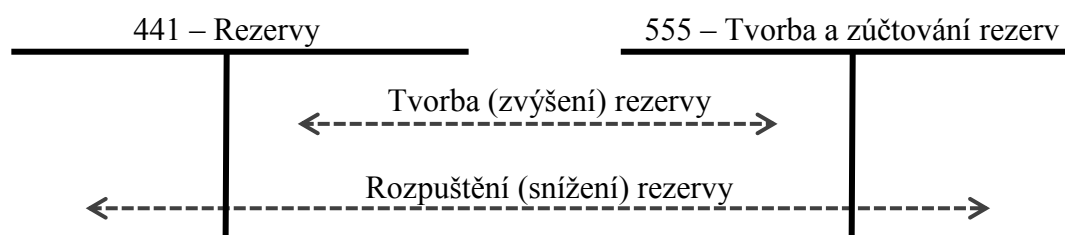
Do doby zahájení reformy veřejných financí, ÚSC neúčtovaly o účetních rezervách. Pro dodržení zásady věrného zobrazení a opatrnosti je ÚJ povinná účtovat o rezervách. Účetní rezervy nelze zaměňovat s rezervou „zákonnou“, která slouží na pokrytí budoucích závazků nebo výdajů, z nichž je znám účel (oprava majetku, rekultivace atd.). Účetní rezervy snižují výsledek hospodaření a nejsou daňově uznatelné oproti zákonným rezervám.

Mezi nejčastější účetní případy pro tvorbu účetních rezerv u územních samosprávních celků jsou:

- rezerva na sankce od správce daně,

- rezerva na smluvní sankce,
- rezerva na daň z převodu nemovitostí,
- rezerva na náhrady škody z případných soudních sporů,
- rezerva na mzdové náklady,
- rezerva na splatnou daň (Pilařová, 2011).

Účetním rezervám se věnuje mezinárodní účetní standard pro veřejný sektor IPSAS⁷ 19, dále vyhláška č. 410/2009 Sb., § 67 a dále ČÚS 705 Rezervy. Účtování rezervy je znázorněno níže.

• Ocenění reálnou hodnotou

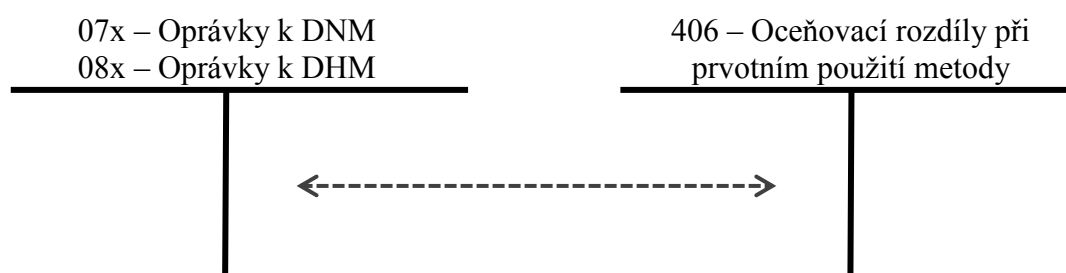
Reálná hodnota (fair value) je tržní hodnota oceněná kvalifikovaným odhadem, posudkem znalce nebo stanovena zvláštním právním předpisem (oceňovací vyhláška). Druhy majetku a závazků, které ÚSC bude oceňovat reálnou hodnotou, by měly být stanoveny v interní směrnici.

Tržní hodnotou se podle § 27 zákona o účetnictví rozumí hodnota, která je vyhlášena na tuzemské či zahraniční burze nebo na jiném regulovaném trhu. Existují dva způsoby ocenění, a to k okamžiku uskutečnění účetního případu a k okamžiku sestavení účetní závěrky. ÚJ oceňuje tržní hodnotou, která je vyhlášena k okamžiku ocenění ke konci rozvahového dne nebo k jinému okamžiku, ke kterému se účetní závěrka sestavuje. K rozvahovému dni se nejčastěji oceňuje reálnou hodnotou především finanční majetek určený k obchodování nebo k prodeji. Řadíme zde cenné papíry, deriváty, majetek a závazky v případech, kdy ocenění reálnou hodnotou ukládá zvláštní předpis (např. investiční fondy). Dále zde řadíme majetek určený k prodeji s výjimkou zásob. Samotná povinnost pro ÚSC přecenit majetek reálnou hodnotou nastala nejpozději k 31. 12. 2010 (Schneiderová, a další, 2012).

⁷ International Public Sector Accounting Standards.

- **Odpisy**

Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku znamenají trvalé snížení hodnoty dlouhodobého odpisovaného majetku. Pro ÚSC byla metoda odpisování poprvé zavedena k 31. prosinci 2011. Nově tedy mají všechny vybrané účetní jednotky povinnost odpisovat majetek a sestavovat odpisový plán. Metodou odpisování se zabývá § 66, vyhlášky č. 410/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Při prvním použití této metody se využívá účet 406 – oceňovací rozdíl při přeměně metody a účtů oprávek k odpisovanému dl. majetku (07x a 08x). V následujících letech pak ÚSC využívají účet 551 – odpisy dl. majetku a účtů oprávek k odpisovanému dl. majetku (Smetanová, 2012).

Vybrané účetní jednotky neodpisují (§ 66 odst. 7):

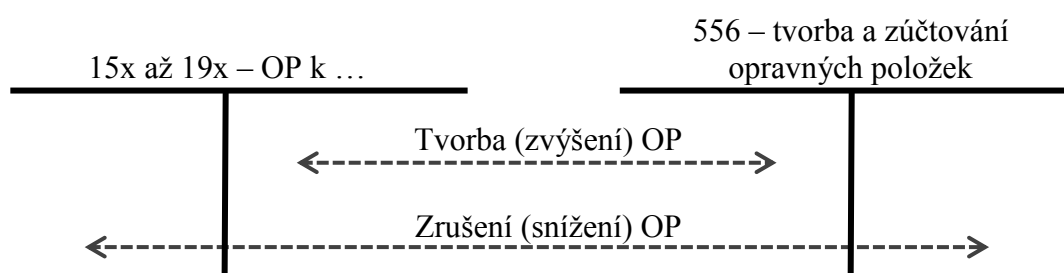
- a) umělecká díla, která nejsou součástí stavby, sbírky muzejní povahy, movité kulturní památky,
- b) nedokončený dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek a technické zhodnocení, pokud není uvedeno do stavu způsobilého k užívání,
- c) zásoby,
- d) finanční majetek,
- e) pohledávky,
- f) drobný dlouhodobý majetek,
- g) dlouhodobý majetek, který se podle § 27 zákona oceňuje reálnou hodnotou (Vyhláška č. 410/2009 Sb.).

Před reformou účetnictví státu byl majetek ÚSC evidován v pořizovacích cenách a nebyl vůbec odpisován. V průběhu roku 2011 došlo ke kategorizaci majetku podle přílohy č. 1 ČÚS 708, pro zařazení majetku do odpisových skupin.

- **Opravné položky**

Opravné položky jsou obecně charakterizovány v § 26 odst. 3 zákona o účetnictví. Zákon uvádí variantu trvalého nebo přechodného snížení hodnoty majetku. Při trvalém snížení hodnoty majetku dochází k přímému odepsání do nákladů. Při přechodném snížení hodnoty majetku se využívají opravné položky. Opravné položky lze rozdělit do dvou skupin na OP k pohledávkám a OP k majetku (Schneiderová, a další, 2012).

Tvorba (zvýšení) OP se účtuje na vrub účtu 556 – Tvorba a zúčtování OP a ve prospěch účtů účtových skupin 15 až 17 k dlouhodobému majetku, skupina 18 k zásobám a skupina 19 k pohledávkám. Zrušení (snížení) opravné položky je provedeno opačným zápisem.

OP k vybraným položkám pohledávek zahrnuje významné přechodné snížení hodnoty pohledávek. Vytvářejí se zejména na základě inventarizace. Opravné položky se vytvářejí k pohledávkám, které představují riziko, že nebudou dlužníkem plně nebo částečně uhrazeny. Tvoří se ve výši 10 % za každých ukončených devadesát dnů po splatnosti dané pohledávky. Vyhláška č. 410/2009 Sb. specifikuje, ke kterým druhům pohledávek se opravné položky vytvářejí a ke kterým ne. V § 65 je popsán postup tvorby a použití OP.

OP k dlouhodobému nehmotnému, hmotnému a finančnímu majetku a k zásobám představují dočasné snížení hodnoty. Vytvářejí se také na základě inventarizace. Drobný dlouhodobý majetek je stoprocentně odepsán již při pořízení. U majetku oceněného reálnou hodnotou nebo ekvivalencí a majetku oceněného 1 Kč se opravné položky nevytvářejí (Smetanová, 2012).

2.7 Státní pokladna

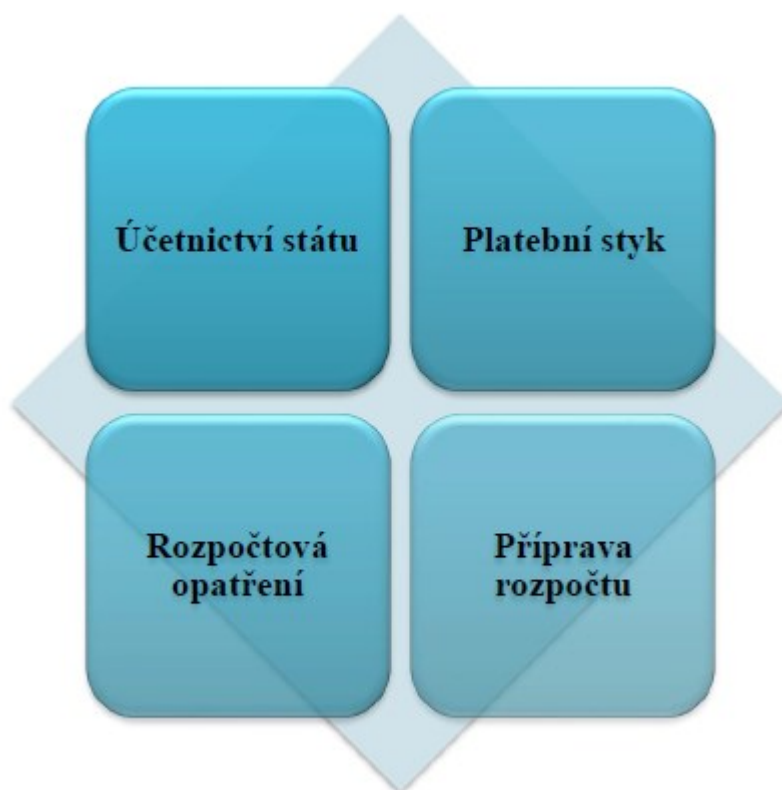
Státní pokladna je informačně-ekonomický systém, který slouží vládám ke sledování toku financí ve státních organizacích. Hlavní funkce Státní poklady můžeme rozdělit na:

- klíčové (centralizace příjmů, řízení výdajů, řízení státních aktiv, řízení likvidity, řízení státního dluhu),
- podpůrné (finanční plánování, platební styk, kontrola, účetnictví, výkaznictví).

V rámci veřejných financí Státní pokladna zasahuje v oblastech (viz. obr. 2.2):

- přípravy, realizace a kontroly čerpání státního rozpočtu,
- denního řízení platebního styku včetně kontroly finančních toků na státních účtech,
- řízení státního dluhu,
- účetnictví státu a finančního informačního systému veřejné správy,
- řízení likvidity jediného účtu státu (Státní pokladna, 2011).

Obr. 2.3 Státní pokladna

Zdroj: Vlastní zpracování.

2.8 Pomocný analytický přehled

Dne 30. září 2011 byl Ministerstvem financí České republiky vydán „*Návrh legislativních úprav v souvislosti se zavedením Pomocného analytického přehledu (PAP)*“. Tento návrh na zavedení pomocného analytického přehledu vyplynul z požadavků Evropské komise (Eurostatu) na vykazování v oblasti kontroly a řízení veřejných financí. Povinností všech členských států Evropské unie je notifikace v oblasti vládního deficitu, dluhu a další povinností je např. vykazování statistických nařízení. Pro dodržení požadavků dané Nařízením Rady (Evropské Společenství) č. 479/2009, se pracuje s Pomocným analytickým přehledem. Primárním uživatelem výkazu PAP v České republice je Český statistický úřad (Klaban, 2015).

Dále zpracování výkazu PAP vychází z novely vyhlášky č. 383/2009 Sb. (novelizace vyhláškou č. 437/2011), která vyšla 12. prosince 2011. PAP, sloužící pro účely sledování a řízení veřejných financí, byl v České republice zaveden od 1. ledna 2012.

Pro potřeby plnění závazků České republiky vůči Evropské unii vyplňují PAP:

- organizační složky státu,
- státní fondy,
- obce s počtem obyvatel nad 3 tisíce,
- kraje,
- Regionální rady regionů soudržnosti,
- příspěvkové organizace, jejichž zřizovatelem je organizační složka státu,
- příspěvkové organizace zřízené obcí nebo krajem s aktivy (netto) nad 100 mil. Kč.

Počet vybraných účetních jednotek, které povinně vykazují PAP, se podle Ministerstva financí ČR odhaduje na 1 332. Pro potřeby vykazování PAP je třeba každý rok brát v úvahu závazný počet obyvatel v obcích zveřejněný Českým statistickým úřadem (Metodika tvorby PAP, 2015).

Vybrané účetní jednotky mají povinnost zpracovávat údaje z administrativních zdrojů. Zejména z účetnictví, a to ve stanovené struktuře tak, by údaje odpovídaly zásadě nestrannosti, relevantnosti, spolehlivosti a transparentnosti. PAP je ve svém základu postaven na principech angloamerického účetnictví GAAP⁸ a naše národní úprava účetnictví je tomuto

⁸ Generally Accepted Accounting Principles – všeobecně uznávané účetní standardy

standardu velmi vzdálena. Proto ohrožuje plnění závazků České republiky vůči Evropské unii nepřesné a neúplné vykazování podrobných údajů pro účely řízení a monitorování veřejných financí.

Dalo by se říct, že účetní jednotka provozuje dvojí účetnictví. Účetnictví podle národních standardů a účetnictví pro potřeby sestavení Pomocného analytického přehledu. Pro vyplnění jednotlivých částí čtvrtletního výkazu PAP za příslušné období účetní jednotka použije údaje z účetnictví v novém členění syntetických účtů. Součet hodnot rozepsaných podrobněji v evidenci analytického členění⁹ pro statistické účely jednotky (dle zákona o účetnictví), musí odpovídat souhrnné hodnotě za příslušný syntetický účet ve finančním účetnictví (Máče, 2012).

a) Výkaz Pomocného analytického přehledu

Výkaz pro monitorování a řízení veřejných financí (PAP) je sestavován v peněžních jednotkách české měny a vykazuje se v Kč s přesností na dvě desetinná místa.

Výkaz PAP lze formálně rozdělit na 17 samostatných výkazů, které lze shrnout do čtyř hlavních úrovní:

- 1. Výkazy účetních stavů:** obsahují údaje o vybraných syntetických účtech v detailním členění:
 - Část I: Počáteční a konečné stavy a obraty na vybraných rozvahových účtech,
 - Část II: Vybrané náklady od počátku roku za hlavní a hospodářskou činnost,
 - Část III: Vybrané výnosy od počátku roku za hlavní a hospodářskou činnost.
- 2. Výkazy účetních toků (pohybů):** obsahují údaje o charakteru přírůstků a úbytků na vybraných syntetických účtech rozvahy v detailním členění. Celkový obrát na straně MÁ DÁTI/DAL syntetických účtů z předešlé Části I je rozkládán do předem definovaných kategorií změn stavu, vlivem transakcí, přecenění a ostatních změn stavu.
 - Část IV: DNM a DHM,
 - Část V: Zásoby,
 - Část VI: Pohledávky,

⁹ Analytické účty v účetnictví podrobněji rozvádějí účty syntetické.

- Část VII: Závazky,
- Část VIII: Ostatní aktiva,
- Část IX: Jmení účetní jednotky.

3. Výkazy konsolidačních položek: detailněji rozkládají údaje uvedené v předchozích částech výkazu PAP (Části I až IX) v členění podle jednotlivých partnerů¹⁰ aktiva/pasiva nebo jednotlivých partnerů transakce, popřípadě podle obojího tohoto členění současně.

- Část X: Počáteční a koncové stavy a obraty na vybraných rozvahových účtech v členění podle jednotlivých partnerů aktiva/pasiva.
- Část XI: Vybrané náklady a výnosy od počátku roku za hlavní a hospodářskou činnost v členění podle jednotlivých partnerů transakce.
- Část XII: Typy změn na straně MD a D vybraných rozvahových účtů v členění podle jednotlivých partnerů transakce.
- Část XIII: Typy změn na straně MD a D vybraných rozvahových účtů v členění podle jednotlivých partnerů aktiva/pasiva a partnerů transakce.

4. Výkazy vlastnických podílů: obsahují změny vlastnických podílů majetkových účastí. Veškeré části tvořící čtvrtou úroveň výkazu PAP, slouží pro účely sestavení účetních výkazu za Českou republiku a za dílčí konsolidační celky státu a jsou předávány do CSÚIS ročně, a to ve stavu k 31. prosince daného účetního období. Části XIV až XVII výkazu PAP nepředávají obce, jejichž počet obyvatel zveřejněný ČSÚ je na počátku bezprostředně předcházejícího účetního období menší než 10 tis.

- Část XIV: Přehled majetkových účastí a jejich změn,
- Část XV: Přehled podrozvahových účtů,
- Část XVI: Počáteční a koncové stavy na vybraných podrozvahových účtech v členění podle jednotlivých partnerů podrozvahového účtu,
- Část XVII: Vysvětlení významných částek (Metodika tvorby PAP, 2015).

V příloze 2a vyhlášky 383/2009 Sb. najdeme přesnou formu a náležitosti výkazů PAP stanovenou Ministerstvem financí ČR. Informace o jednotlivých částech výkazu PAP byly čerpány z Metodiky tvorby PAP – 2015 vydané MF ČR.

¹⁰ Viz. Definice partnera 2.8 b.

b) Definice partnera

Rozlišují se dva typy partnerů. Identifikační číslo (dále jen IČ) partnera aktiva nebo pasiva a IČ partnera transakce. Může nastat situace, kdy použití jedné účetní souvztáhnosti se tato IČ od sebe liší, ale většinou předpisy pohledávek a závazků budou shodné (Schneiderová, a další, 2012).

Partnerem aktiva/pasiva se rozumí ten, kdo má aktivum vykazující účetní jednotky ve své rozvaze uvedené jako pasivum, popřípadě pasivum vykazující jednotky ve své rozvaze uvedené jako aktivum. Dále pasivum vykazující účetní jednotky ve svém výkazu zisku a ztráty uvedené jako náklady, pokud o něm nebylo účtováno na výnosovém účtu. Tyto případy by nastaly, pokud by účetní jednotka vedla podvojný účetnictví.

Partnerem transakce se rozumí hlavně ten, pro něhož je např. výnos nebo přírůstek vlastního kapitálu vykazující účetní jednotky nákladem anebo přírůstkem aktiv, pokud se o nákladu neúčtuje (např. u výnosů z prodeje). Dále úbytek aktiva vykazující účetní jednotky je přírůstkem aktiva anebo úbytkem pasiva a jiné souvztáhnosti u účetní jednotky, která vede podvojný účetnictví (Metodika tvorby PAP, 2015).

c) Termíny předávání výkazu Pomocného analytického přehledu

Termíny předávání PAP do centrálního systému účetních informací státu (CSÚIS) jsou stanoveny v příloze č. 2b k vyhlášce č. 383/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Periodicita předávání výkazu PAP je čtvrtletní a předkládají se za vykazované uplynulé čtvrtletí. Termíny předávání PAP do CSÚIS přehledně znázorňuje tabulka č. 2.9 (Metodika tvorby PAP, 2015).

Tab. 2.9 Termíny předávání PAP do CSÚIS

Vykazované období	Předávané části PAP	Termín předávání
1. 1. – 31. 3.	Části I až XIII	do 30. dubna
1. 1. – 30. 6.	Části I až XIII	do 30. července
1. 1. – 30. 9.	Části I až XIII	do 30. října
1. 1. – 31.12.	Části I až XVII	do 30. února následujícího roku

Zdroj: MF ČR – Metodika tvorby PAP, 2015.

d) GAAP – všeobecně uznávané účetní standardy

K vyplnění Pomocného analytického přehledu si nelze vystačit pouze se znalostí českého účtování. Výkaz PAP je zakládán na principech GAAP, které jsou zcela odlišné s principy naší národní úpravy účetnictví.

Hlavním důvodem je skutečnost, že české účetnictví třídí náklady podle druhu (např. do služeb, materiálu, mezd a jiné). Kdežto dle účetnictví GAAP jsou náklady řazeny podle účelu (na výrobu, na prodej a na administrativu). Z tohoto důvodu výkaz zisku a ztráty dle české úpravy je zcela jiný než výsledovka podle GAAP.

Při sestavení výkazu PAP se nesetkáme s oprávkami a opravnými položkami, dále s některými náklady a výnosy. Například se nesetkáme ve výkazu se spotřebovanými nákupy, službami, dále s odpisy, rezervami, aktivací a výnosy z daní a poplatků (Máče, 2012).

2.9 Centrální systém účetních informací státu

Centrální systém účetních informací státu (CSÚIS) je určen ke shromažďování účetních záznamů od vybraných účetních jednotek. Základním právním rámcem pro vedení CSÚIS je zákon č. 563/1991 Sb. o účetnictví ve znění zákona č. 304/2008 Sb., a vyhláškou č. 383/2009 Sb. (novelizovaná vyhláškou 300/2014 Sb.), o účetních záznamech v technické formě VÚJ a jejich předání do CSÚIS a o požadavcích na technické a smíšené formy účetních záznamů – technická vyhláška o účetních záznamech (Centrální systém účetních informací státu, 2011).

Významným ustanovením zákona o účetnictví pro vybrané účetní jednotky je doplnění § 1 o odstavce 3 a 4, které znějí:

„Tento zákon dále stanoví podmínky zjišťování účetních záznamů pro potřeby státu. Zjišťováním účetních záznamů pro potřeby státu se rozumí soubor činností, které směřují ke shromažďování účetních záznamů od vybraných účetních jednotek v centrálním systému účetních informací státu a k sestavení účetních výkazů za Českou republiku“.

„Zjišťování účetních záznamů pro potřeby státu, včetně sestavení účetních výkazů za Českou republiku, provádí Ministerstvo financí, které též spravuje centrální systém účetních informací státu“.

Dále technická vyhláška o účetních záznamech stanoví v § 1:

- strukturu, formát, přenos a zabezpečení účetních záznamů,
- rozsah, četnost a jak jsou účetní záznamy předávány do CSÚIS,

- termíny, způsob a rozsah překládaných údajů, které jsou hodnoceny (Vyhláška č. 383/2009 Sb.).

Koncepce CSÚIS vede k digitalizaci účetních záznamů a umožňuje jejich další zpracování, zpřehlednění a vyhodnocení. Pro základ řízení ekonomiky na všech úrovních veřejných financí je důležitý systém kvalitních účetních informací. V CSÚIS jsou shromážděny kvalitní informace, které mohou být vyhodnoceny a využity pro řízení hospodaření veřejného sektoru (Cenrální systém účetních informací státu, 2011).

Jsou dva základní cíle centrálního uložení účetních dat. Zákon tedy definuje CSÚIS jako prostředek pro sestavení konsolidovaných účetních výkazů za Českou republiku a za dílčí konsolidační celky státu. Dále CSÚIS slouží jako místo, kde jednotlivé subjekty získávají účetní informace o vybraných účetních jednotkách.

Dle vyhlášky je v tabulce č. 2.4 uvedena četnost předávání účetních výkazů účetní jednotkou.

Tab. 2.10 Přehled termínů pro předávání účetních záznamů do CSÚIS

Název účetního záznamu	Četnost předávání účetního záznamu
Rozvaha Výkaz zisku a ztráty Příloha	<ul style="list-style-type: none"> • čtvrtletně: ve stavu k 31. 3., 30. 6., 30. 9. – mezitimní účetní závěrka, a to do 25. dne následujícího měsíce a • ročně: ve stavu k 31.12. – řádná účetní závěrka, a to do 20. 2. následujícího roku
Přehled o peněžních tocích Přehled o změnách vlastního kapitálu	<ul style="list-style-type: none"> • ročně: ve stavu k 31.12. – řádná účetní závěrka, a to do 20. 2. následujícího roku

Zdroj: Hakalová, Kryšková (2014, s. 6).

Vybrané účetní jednotky musí své účetní záznamy posílat ve formátu XML¹¹ do CSÚIS ve stanoveném datu dle technické vyhlášky. Výhoda shromážděných informací v jenom formátu nám zajistí bezproblémové navázání zpracování dat tak, aby si každá příslušná instituce vybrala taková data, která pro svou činnost potřebuje. V současnosti jsou účetní záznamy formátu XML využívány institucemi jako jsou MF ČR, Český statistický úřad, Nejvyšší kontrolní úřad, ostatní organizační složky státu a kraje (Hálek, a další, 2011).

¹¹ Extensible Markup Language = rozšiřitelný značkovací jazyk.

Přenášena data z CSÚIS mohou být využita externími uživateli prostřednictvím prezentačního systému „ÚFIS – účetní a finanční informace státu“. Díky ÚFIS mohou jak fyzické osoby, tak i právnické osoby čerpat účetní a ekonomická data zveřejněná Ministerstvem financí ČR. Externí uživatelé mají možnost dohledat účetní výkazy jakékoliv VÚJ, například v okolí bydliště. MF ČR reguluje účetní data, která jsou prezentována v ÚFIS. Datový tok účetních výkazů znázorňuje obrázek 2.4.

Povinnost zasílání účetních výkazů do ÚFIS mají organizační složky státu, státní fondy, státní příspěvkové organizace, územní samosprávné celky, RRRS a Pozemkový fond ČR (Hálek, 2012).

Obr. 2.4 Datový tok účetních výkazů

Zdroj: Auditor, Hálek (2012, s. 16).

2.10 Pomocný konsolidační přehled

Ministerstvo financí ČR Pomocný analytický přehled rozšířil o nové části a zavedl sledování nových účetních jednotek pro potřeby provádění konsolidačních operací. K rozšíření přehledu bylo přistoupeno z důvodu, aby ÚJ, které předávají PAP, nemusely předávat zcela nový výkaz v podobě Pomocného konsolidačního přehledu.

Pomocný konsolidační přehled (PKP) je nový výkaz, který budou předávat účetní jednotky zařazené ve druhé fázi konsolidace v roce 2017 za účetní období roku 2016. Účetní jednotky budou mít povinnost tento přehled předávat, pokud splní podmínky významnosti podle konsolidační vyhlášky státu. Vzor výkazu je v příloze č. 3a technické vyhlášky o účetních záznamech s termínem předání ročně ve stavu k 31. 12 do 31. 7. následujícího roku. Uváděný výkaz předávají zejména zdravotní pojišťovny, státní podniky, obchodní společnosti, DSO a další účetní jednotky, které nemají povinnost předávat Pomocný analytický přehled (Klaban, 2015).

2.11 Účetní konsolidace státu

Všechny obce, kraje a DSO jsou povinny do 15. ledna 2016 poslat „*Seznam účetních jednotek patřících do dílčího konsolidačního celku státu*“, a to podle vyhlášky č. 312/2014 Sb. – konsolidační vyhláška státu (Pacáková, 2016).

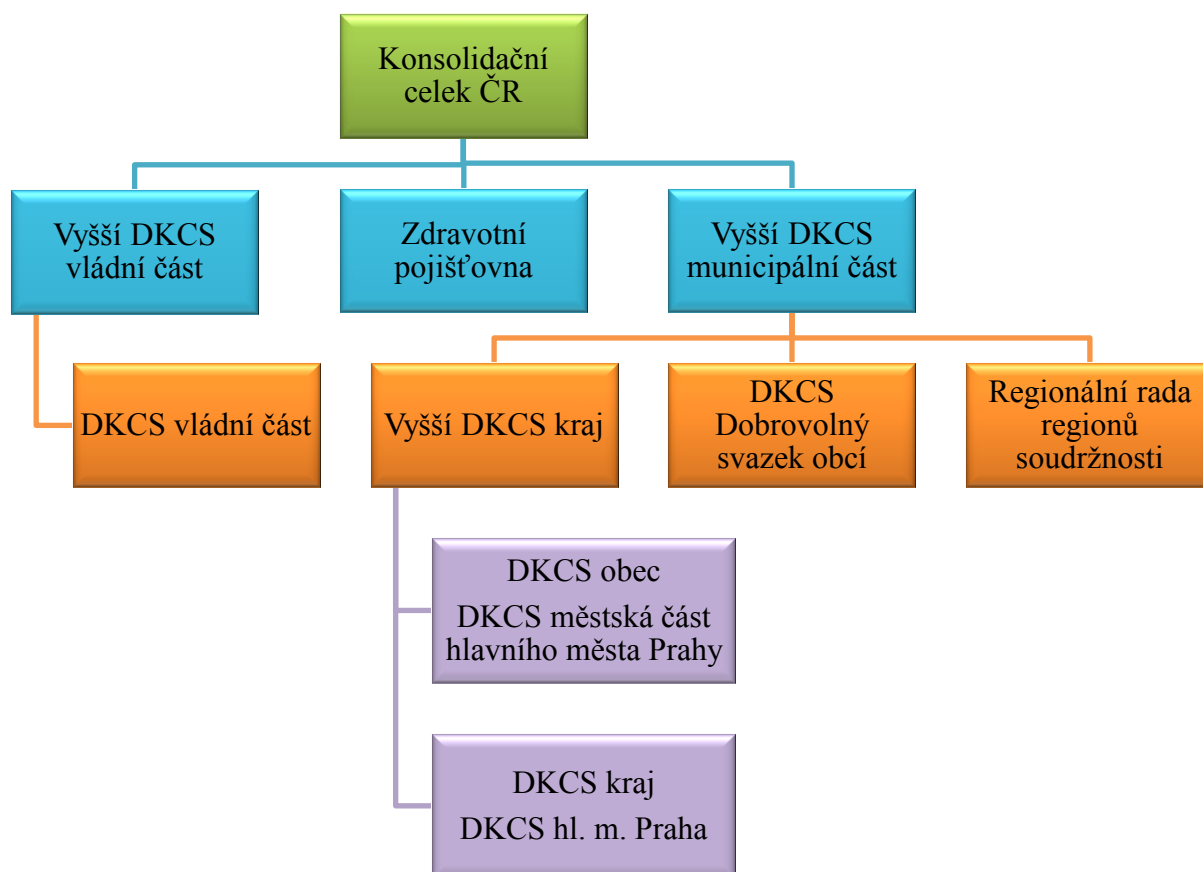
Cílem účetní konsolidace státu je zajistit postupné naplňování cílů účetní reformy veřejných financí. Účetní konsolidace státu představuje sestavení konsolidovaných účetních výkazů za skupinu účetních jednotek tak, jako by se jednalo o jedinou účetní jednotku. Tato skupina představuje konsolidační celek, který je tvořený účetními jednotkami. Sestavování účetních výkazů za Českou republiku a za dílčí konsolidační celky státu probíhá ve třech úrovních metodou postupné konsolidace. Ta spočívá v rozdělení od nejnižší úrovně až po nejvyšší úroveň, kterou je konsolidační celek Česká republika (Konsolidační manuál, 2016).

Do první úrovně se řadí dílčí konsolidační celky státu (DKCS) obce a část hlavního města Prahy. Druhou úroveň tvoří vyšší DKCS kraje, DSO, RRRS a vládní část. Třetí úroveň představuje konsolidační celek České republiky, kterou tvoří vyšší konsolidační celek vládní část (připojení státního fondu), vyšší dílčí konsolidační celek municipální část a zdravotní pojišťovny. Schéma konsolidačního celku České republiky znázorňuje obrázek č. 2.5 (Ministerstvo financí ČR, 2014).

Konsolidační závěrky jak za stát, tak za všechny dílčí celky zpracovává MF ČR dle údajů předaných do CSÚIS, včetně údajů Pomocného analytického přehledu (Obec účtuje, 2013).

Potřebné a doplňující informace získávají konsolidované jednotky z konsolidačního manuálu. Konsolidační manuál obsahuje návod na vyplnění výkazu „*seznam*“ účetních jednotek, který patří do dílčího konsolidačního celku státu. Dále manuál obsahuje návod na vyplnění a rozsah vykazovaných skutečností v Pomocném konsolidačním přehledu (Konsolidační manuál, 2016).

Obr. 2.5 Konsolidační celek České republiky

Zdroj: web: Ministerstvo financí ČR, základní informace, 2014.

2.12 Budoucí vývoj reformy účetnictví státu

K prvnímu sestavení účetních výkazů za celou ČR dojde do 30. listopadu 2016 za účetní období roku 2015 podle § 65 odst. 6 konsolidační vyhlášky státu. Další sestavení bude probíhat vždy do 30. září běžného roku.

Součástí sestavených účetních výkazů za Českou republiku bude zpráva o účetních výkazech za ČR. Tato zpráva bude analyzovat a komentovat získaná data pro lepší orientaci uživatelů konsolidovaných výkazů za stát. Bude se jednat o období výročních zpráv, které jsou běžně sestavovány v komerční sféře (Klaban, 2015).

3 Charakteristika obce Želechovice nad Dřevnicí

Třetí kapitola diplomové práce se zabývá podrobnou charakteristikou obce Želechovice nad Dřevnicí. Dále poukazuje na ekonomickou činnost, infrastrukturu, sociální služby a na další oblasti. Ukazuje současný stav obce s přihlédnutím na její minulý vývoj i budoucí trendy. Daná kapitola se také zabývá hospodařením obce, rozpočty, účetními metodami, dotacemi a nejčastějšími účetními pohyby, které obec Želechovice nad Dřevnicí účtuje.

Obr. 3.1 Želechovice nad Dřevnicí

Zdroj: www.zelechovice.eu

3.1 Základní charakteristika obce

Obec Želechovice nad Dřevnicí se nachází ve Zlínském kraji v okrese Zlín, leží východně od krajského města. V obci žije necelých 2 000 obyvatel, při obnovení samosprávy v roce 2009 bylo 1 943 obyvatel, k 1. lednu 2015 bylo 1 931 obyvatel. Obec Želechovice nad Dřevnicí se nachází necelých 7 km od města Zlína a 9 km od Vizovic. Obec leží na levém břehu řeky Dřevnice v nadmořské výšce 242 m nad mořem. Centrum obce, které tvoří kostel, úřad a obchody, leží v severní části. Jižní část je poměrně chudší, nalezneme zde pouze domy na samotě a pasekářské usedlosti. V pozadí se nachází zalesněné hřebeny Vizovických vrchů.

Rozloha katastru obce činí 1 602,58 ha, ale více než polovinu z toho zabírají lesní pozemky. Katastr obce sousedí s katastry Lužkovic na severu za řekou Dřevnicí, na západě s Příluky, Jaroslavici, Kudlovem a Březnicí. Dále pak na jihu s Březůvkami, Provodovem a Horní Lhotou, a na východě s Lípou a Klečůvkou. Podrobněji znázorňuje polohu obce Želechovice nad Dřevnicí obrázek č. 3.2.

První zmínka o protáhlé obci pochází z roku 1261 jako majetek vizovického kláštera Smilheim. Od roku 1976 do roku 2008 byly Želechovice nad Dřevnicí součástí statutárního

města Zlína. Od 1. ledna 2009 na základě výsledku místního referenda byla obnovena samospráva obce (Želechovice nad Dřevnicí).

V následující tabulce 3.1 jsou uvedeny základní informace o obci Želechovice nad Dřevnicí, jako např. kód katastrálního území, hustota obce, zeměpisné souřadnice a kontaktní údaje.

Tab. 3.1 Základní údaje obce Želechovice nad Dřevnicí

Obec	Želechovice nad Dřevnicí
Kraj	Zlínský kraj
Okres	Zlín
Název úřadu	Obecní úřad Želechovice nad Dřevnicí
Obec s rozšířenou působností	Zlín
Počet obyvatel k 1. 1. 2015	1 931
Podíl žen	50 %
Průměrný věk	43,4
Kód katastrálního území	795909
Výměra	1 602,58 ha
Hustota	119,87 ob./km ²
Zeměpisné souřadnice	49°13'5" s. š., 17°44'51" v. d.
Nadmořská výška	242 m n. m.
Adresa	ul. 4. května 68, 763 11 Želechovice nad Dřevnicí
Webové stránky	http://www.zelechovice.eu/
E-mail	obec@zelechovice.net
Datová schránka	59fb37m
IČ	75158094
DIČ	CZ75158094
Hospodaření	Informace ze systému Státní pokladny
Počet ekonom. subjektů	591
Starosta	Bc. Michal Špendlík
Místostarostka	Ing. Hana Svobodová

Zdroj: Vlastní zpracování dle údajů ze státní správy a územně identifikačního registru ČR.

Obr. 3.2 Mapa – poloha obce

Zdroj: Vlastní zpracování.

Obec Želechovice nad Dřevnicí vznikla podle zákona č. 367/1990 Sb., o obcích ve znění pozdějších předpisů dnem voleb do obecního zastupitelstva v roce 1990. Obec vykonává svoje funkce podle zákona o obcích č. 128/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů¹².

3.2 Historie obce

První písemnou zmínkou o Želechovicích byl údaj ze zakládající listiny vizovického kláštera Smilheimu z roku 1261, kdy Smilem získal darem polovinu obce Želechovice. Roku 1397 je další písemná zpráva o zlínské části Želechovic, jako součásti zlínského panství.

Mezi zajímavosti z 18. a 19. století se řadí nařízení požární prohlídky a povinné vymetání komínů bylo svěřeno výhradně kominíkům. Dále v roce 1790 měla obec 695 obyvatel, kteří obývali sto domů. V roce 1848 byl zřízen obecní úřad pro vizovickou i zlínskou stranu. Roku 1890 byl založen poštovní úřad v Želechovicích. O rok později byl založen Dobrovolný spolek hasičský a později v roce 1898 byla vybudována železniční trať z Otrokovic do Vizovic, přes Zlín a Želechovice nad Dřevnicí.

V období 1. světové války (1914 – 1918) bylo povoláno 147 mužů. V letech 1939 – 1945 v době fašistické okupace působila v Želechovicích odbojová skupina napojená na organizaci

¹² Zákon o obcích spadá do práva veřejného a zabývá se postavením, právy a povinnostmi obcí a jejich občanů (Zákon o obcích, 2000).

„Pro vlast“. Obec byla osvobozena 4. května 1945 rumunskou a sovětskou armádou. Dnes tuto událost připomínají názvy ulic, jako např. ulice 4. května, kterou zachycuje obr. 3.3.

Obr. 3.3 Ulice 4. května 20. – 30. léta 20. století

Zdroj: www.zelechovice.eu/historie

Nejradostnější událostí v dějinách valašských měst a vsí zůstane návštěva prvního prezidenta ČSR, T. G. Masaryka. Pan prezident se zde zastavil dne 24. června 1928 na své zpáteční cestě z Radhoště.

Ve 2. polovině 20. století ovlivnilo zaměstnanost zřízení JZD a jeho přidružené výroby. V roce 1593 bylo znárodněno několik dílen a průmyslových podniků, které převzal Gottwaldov (Zlín). Dále v 90. letech demokratizace společnosti vedla k rozšíření živností a podnikání v celé obci. Následovalo vrácení majetků v restituci.

Vývoj obce Želechovice nad Dřevnicí byl následující: V roce 1960 byly přičleněny obce Lída a Lužkovice k Želechovicím. Dále v letech 1976 všechny tři obce byly integrovány pod město Gottwaldov.

Dne 17. května 2008 se v obci konalo referendum k osamostatnění, v němž obyvatelé rozhodli pro odtržení od Zlína. Roku 2009 proběhlo osamostatnění obce opět na Želechovice nad Dřevnicí (Želechovice nad Dřevnicí).

3.3 Důvod a cíle založení obce Želechovice nad Dřevnicí

Obec vznikla jako územní samosprávná jednotka v souladu s § 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích v platném znění ke dni 1. dubna 2000 a dle § 2 tohoto zákona je obec veřejnoprávní korporací, která má vlastní majetek a dle § 4 vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících. Je právnickou osobou s plnou právní subjektivitou (Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, 2000).

Jak již bylo řečeno, obec Želechovice nad Dřevnicí vznikla osamostatněním od města Zlín ke dni 1. ledna 2009 na základě rozhodnutí obyvatel obce. V roce 2009 byly tedy stanoveny a realizovány první kroky samotné obce vedoucí ke zlepšení životní úrovně obyvatel a prostředí, ve kterém žijí. Cílem prvních kroků bylo vyřešit nejakutnější opravy a úpravy tak, aby obec již v prvním roce své samostatnosti mohla plnit služby občanům. Zajistit jim příjemné místo pro život, klidné a bezpečné bydlení, čisté životní prostředí a dostupnost služeb.

Představitelé obce ustavičně pracují na tvorbě rozvoje obce tak, aby dostupné finanční prostředky (přebytky z hospodaření, krajské, státní dotace a prostředky strukturálních fondů) mohla obec strategicky investovat do projektů přínosných pro své obyvatele. Sestavují plán, díky němuž realizuje projekty směřující k obnově a rozvoji venkovského prostoru při respektování jeho specifík a hospodárného a efektivního využití vynaložených prostředků. Proto je potřeba definovat základní cíle a SWOT analýzu (analýza silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb) obce Želechovice nad Dřevnicí (Želechovice nad Dřevnicí, 2011).

a) SWOT analýza obce

SWOT analýza shrnuje základní poznatky a závěry zejména průzkumů názorů občanů. SWOT analýza je znázorněna v tabulce 3.2.

Tab. 3.2 SWOT analýza obce Želechovice nad Dřevnicí

SWOT analýza	
Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Příjemné přírodní prostředí • Přírodní parky a památky • Široké možnosti sportování a rekreace • MHD – trolejbusová linka • Dobrá silniční a železniční doprava • Praktický lékař, odborný lékař a dentista v obci • Základní a mateřská škola v obci • Velký výběr středoškolského a vysokoškolského vzdělání v blízkém krajském městě • Zájmové kroužky, sbory a kluby 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatečná síť cyklostezek • Nedostatečná propagace oblasti • Nedostatek kulturního využití • Chybějící koncepce rozvoje obce • Absence finančních zdrojů na přípravu lokalit pro výstavbu rodinných domů • Nízká vybavenost a špatný technický stav sportovišť • Neexistence domova pro seniory • Vyšší koncentrace spalín • Nedostatek pracovních příležitostí, většina obyvatel dojíždí denně za prací
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> • Zintenzivnění propagace obce • Pořádání pravidelných tematických kulturních akcí • Zvýšení pracovních příležitostí pro občany obce • Vytvoření příznivého prostředí pro život rodin s dětmi i pro seniory • Tvorba sportovního centra s wellness službami • Vznik centra pro mládež • Možnost uplatnění vzdělání v blízkém krajském městě • Opatření k usměrňování dopravy a zvýšení bezpečnosti • Přilákat nové investory 	<ul style="list-style-type: none"> • Zhoršení kvality lesních cest • Chátrání již vybudované infrastruktury cestovního ruchu • Odliv mladé generace do větších měst • Pokles zájmu mládeže o sportovní aktivity a udržování lidových tradic • Přibývání seniorů v důsledku stárnutí populace • Rostoucí intenzita silniční dopravy na silnicích I. třídy • Snižující se podíl ekonomicky aktivního obyvatelstva

Zdroj: Strategický plán obce Želechovice nad Dřevnicí, 2016.

b) Dlouhodobé (globální) cíle obce

Vize obce Želechovice nad Dřevnicí představuje základní představy o budoucí podobě, funkčnosti a celkové image obce. Vize vychází z priorit, cílů obce a rozvojových záměrů

zástupců obce, volených orgánů a obyvatel obce. Zastupitelé obce vymezili následující dlouhodobé cíle:

- 1) Obec s dostupným bydlením pro všechny příjmové skupiny obyvatelstva s kvalitními obslužnými službami a dobrou občanskou vybaveností.
- 2) Zdravá, čistá a bezpečná obec vytvářející příjemné místo pro život občanů.
- 3) Dostatek upravené veřejné zeleně, podporující šetrný přístup k životnímu prostředí, včetně obnovy přírodních zdrojů ve prospěch budoucích generací.
- 4) Obec s funkčním dopravním systémem preferujícím spojení s městem Zlín veřejnou dopravou a MHD, usměrňující automobilovou dopravou prostřednictvím výchovných a monitorujících nástrojů a podporujícím rozšiřování cyklistických tras a stezek.
- 5) Podpora cestovního ruchu s využitím vhodného systému propagace obce.
- 6) Posilující rozvoj podnikatelského prostředí.

Globálním cílem obce Želechovice nad Dřevnicí je vytvořit dynamický a moderně fungující správní celek, s důrazem na strategickou geografickou pozici, zabezpečující občanům vysoký standard kvality života. Zvýšení atraktivnosti obce, podpora hospodářského růstu a konkurenceschopnosti založená na místním potenciálu pracovní síly a modernizace technické infrastruktury pro hospodářský rozvoj bude také součástí globálního cíle obce.

Strategický plán rozvoje lze obecně definovat jako základní dokument obce Želechovice nad Dřevnicí vymezující očekávaný vývoj tohoto územního celku v dlouhodobém časovém horizontu. Strategický plán vychází ze současného stavu demografického, sociálního, ekonomického a společenského charakteru sledovaného území (Želechovice nad Dřevnicí, 2011).

3.4 Spolky v obci

V předešlých letech zde byla vždy aktivní celá řada spolků. V současné době jsou především nejaktivnější TJ Sokol (založen roku 1921), který vyvíjí sportovní a kulturní aktivity pro celou obec, pořádá karnevaly a dětské dny. Dále činorodý je sbor dobrovolných hasičů – SDH Želechovice nad Dřevnicí. Kromě ochrany spoluobčanů před přírodními živly se dobrovolní hasiči účastní kulturních aktivit, jako stavění a kácení májky, hodové vedení berana atd. Bez hasičů a jejich technické i fyzické podpory by se také neobešla celá řada společenských událostí pořádaných jinými spolky a obcí samotnou.

V Želechovicích rovněž působí Junák – svaz skautů a skautek ČR, který vychovává děti a mládež k morálním hodnotám, přátelskému vztahu k sobě navzájem, svému okolí i životnímu prostředí. Společně se sousední obcí, ve které bylo vybudováno hřiště, zde provozuje Fotbalový klub Lužkovice – Želechovice sportovní činnost. Mezi ostatní spolky obce patří spolek včelařů, myslivců, školní sportovní klub, Rally klub Paseky a místní spolek Českého červeného kříže (Želechovice nad Dřevnicí).

3.5 Významné budovy, památky a místa v obci

V obci se nachází obecní úřad, mateřská a základní škola s tělocvičnou a sportovištěm, pošta a obvodní lékaři pro děti i dospělé, zubní ordinace, knihovna (pobočka knihovny Františka Bartoše¹³), sokolovna, katolický a evangelický hřbitov. Obec se úspěšně stará o svůj rozvoj. Služby, které mohou občané v obci najít, splňují v převážné míře podmínky pro kvalitní život v obci.

Nejvýznamnější památkou je gotický kostel sv. Petra a Pavla, který byl vystavěn kolem roku 1400. Dále pomník padlých v 1. a 2. světové válce na návsi a celá řada pomníků, křížů a pamětních desek (Želechovice nad Dřevnicí).

V katastru Želechovice nad Dřevnicí se nachází několik přírodních památek. Želechovické paseky jsou nejstarší chráněné území v okrese, vyhlášené již v roce 1949 k ochraně Jaterníku podléšky¹⁴. Jedná se o jedinou lokalitu této rostliny v jižní části moravských Karpat. Lákadlem turistů je přírodní rezervace Bukové hory a přírodní památky Pod Drdolem a Na Želechovických pasekách. Na katastrálním území se nachází dva chráněné minerální prameny se zvýšeným obsahem sirovodíku (Michna, 2013).

3.6 Struktura majetku obce

Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů. Tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce. Obec je veřejnoprávní korporací, která vlastní majetek. Obec Želechovice nad Dřevnicí je vlastníkem řady pozemků a staveb ve svém katastrálním území. Mezi stavby obce se řadí například budova obecního úřadu, knihovna, hasičská zbrojnice Paseky a hasičská zbrojnice Želechovice. Na obrázku č. 3.4 je vyobrazen Obecní úřad Želechovic nad Dřevnicí.

¹³ František Bartoš pocházející ze Zlína byl pedagog, jazykovědec a významná osobnost moravské vzdělanosti a kultury druhé poloviny 19. století.

¹⁴ Jaterník podléška je nízká bylina. Bylina je velmi vzácná a užívá se při nemocech jater a žlučníku.

Obr. 3.4 Obecní úřad v Želechovicích nad Dřevnicí

Zdroj: www.zelechovice.eu

Dále obec vlastní objekt hřbitova, studny a kanalizace, veřejné osvětlení, mosty, autobusové přístřešky, chodníky, veřejná prostranství a hřiště pro děti. Mezi pozemky ve vlastnictví obce patří stavební pozemky, lesní pozemky, zahrady, pastviny, louky a rybníky.

Skutečný stav veškerého majetku a závazků obce Želechovice nad Dřevnicí je každý rok ověřen inventurou. Inventura je provedená na základě inventurního plánu. Fyzická inventura se koná u hmotného majetku, cenin a zásob. Dokladová inventura je provedena u nehmotného majetku, finančního majetku, pohledávek a závazků. V tabulce 3.3 je znázorněna struktura a hodnota majetku vybrané obce v netto¹⁵ hodnotách (Želechovice nad Dřevnicí, 2014).

¹⁵ Výraz netto se používá v účetní závěrce ve výkazu Rozvaha. Tzv. čistá hodnota aktiva, kterou získáme po odečtení jeho opotřebení a opravných položek.

Tab. 3.3 Struktura majetku obce v letech 2011 až 2015 (v tis. Kč)

Název položky	Rok				
	2011	2012	2013	2014	2015
A. I. Dlouhodobý nehmotný majetek	1 129	1 262	1 147	1 030	1 030
A. II. Dlouhodobý hmotný majetek	135 708	155 035	181 782	169 826	172 291
A. III. Dlouhodobý finanční majetek	15 280	15 280	15 280	15 280	15 280
B. II. Krátkodobé pohledávky	1 263	832	14 425	5 745	1 631
B. III. Krátkodobý finanční majetek	17 962	14 452	4 672	16 066	19 974
Celkem	171 342	186 861	217 306	207 947	210 206

Zdroj: Výkaz rozvaha Želechovice nad Dřevnicí za roky 2011 až 2015.

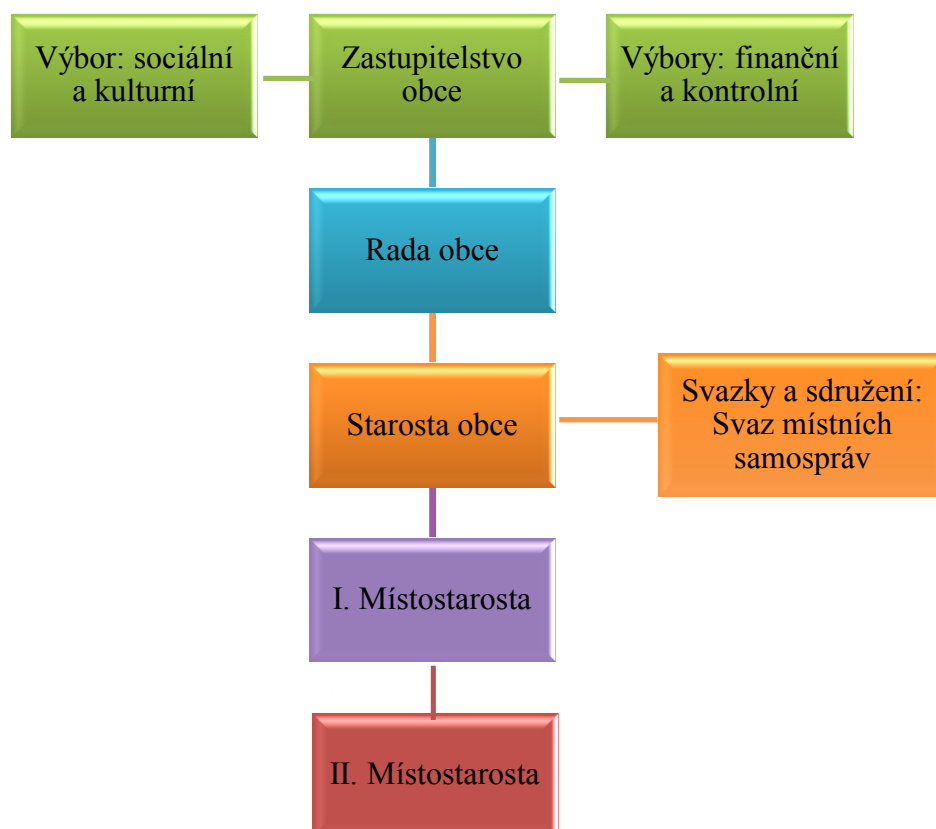
Stálá aktiva se rozdělují do čtyř skupin. První skupinu tvoří dlouhodobý nehmotný majetek. Zde obec Želechovice nad Dřevnicí účtuje ostatní dl. nehmotný majetek a drobný dl. nehmotný majetek, který oceňuje v pořizovací ceně od 4 do 60 tis. Kč. Do druhé skupiny, dlouhodobého hmotného majetku, obec řadí pozemky, stavby a samostatné movité věci. Jako pořizovací výdaje dlouhodobého majetku vede ÚJ i náklady na žádosti a administraci dotace. Obec provádí účetní odpisy. Odpisový plán je stanoven dle ČÚS č. 708. Stabilní hodnota 15 280 tis. Kč tvoří ostatní dlouhodobý finanční majetek. Dlouhodobé pohledávky obec žádné neeviduje.

V oblasti zásob je účtováno výjimečně. Zásoby obec oceňuje v pořizovacích cenách a účtuje způsobem B. Krátkodobé pohledávky se nejčastěji skládají z odběratelských vztahů a z krátkodobých poskytnutých záloh. Výkyv v roce 2013 byl zapříčiněn rekonstrukcí základní školy, která v daném roce proběhla. Položky krátkodobého finančního majetku obce Želechovice nad Dřevnicí tvoří termínované vklady krátkodobé a základní běžný účet územních samosprávných celků.

3.7 Organizační struktura obce Želechovice nad Dřevnicí

V obci Želechovice nad Dřevnicí jsou zastoupeny všechny orgány obce, které jsou vymezeny zákonem o obcích č. 128/2000 Sb. Obecní úřad obce plní funkci všech obvyklých činností samosprávy i některých pověřených činností státní správy. Obrázek č. 3.5 znázorňuje organizační schéma orgánů vybrané obce.

Obr. 3.5 Organizační schéma orgánů obce Želechovice nad Dřevnicí

Zdroj: Strategický plán rozvoje obce Želechovice nad Dřevnicí, 2011.

Zastupitelstvo obce se skládá z patnácti členů. Tvoří ho starosta (Bc. Michal Špendlík, místostarostka (Ing. Hana Svobodová) a zastupitelé obce. Převládá zde politická strana „STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ¹⁶“. Zastupitelstvo obce úzce spolupracuje s finančním, kontrolním a majetkovým výborem. Finanční výbor je jedním z povinně volených výborů, který připravuje návrhy rozpočtu obce na nový rok, provádí kontroly hospodaření s finančními prostředky a majetkem obce. Dále je v obci zřízen výbor kulturní a sociální. Jednotlivé výbory mají jednoho předsedu a čtyři členy. Rada obce je pětičlenná a v čele je starosta, dále místostarosta a radní obce. Svaz místních samospráv je nevládní apolitickou organizací s celostátní působností, která sdružuje a hájí zájmy obcí a měst v ČR.

Mezi organizace zřízené obcí se řadí jednotka sboru dobrovolných hasičů Želechovice. Obec také spravuje příspěvkové organizace Základní a mateřskou školu. Obecní knihovna patří mezi organizační složky obce (Želechovice nad Dřevnicí, 2011).

¹⁶ Česká strana sociálně demokratická, Spojení demokraté – Sdružení nezávislých.

Obecní úřad obce přijímá poplatky a žádosti, vybírá poplatky a vydává vyhlášky. Obecní úřad Želechovice nad Dřevnicí se zabývá pronájmem bytových, nebytových prostor a pronajímá hrobová místa. Obec přijímá návrhy na vyhlášení místního referenda, žádosti od obyvatel obce, žádosti o neinvestiční dotace v oblasti sportu. Obecní úřad vede agendu přestupků, vybírá poplatky za lázeňský nebo rekreační pobyt nebo za užívání veřejného prostranství. Každý měsíc obec Želechovice vydává Želechovický zpravodaj, kde informuje obyvatele o událostech, které nastanou či už proběhly (Státní správa, 2016).

3.8 Hospodářská činnost podnikatelských subjektů v obci

V Želechovicích nad Dřevnicí působí celá řada drobných živnostníků a řemeslníků. Značně je zde rozšířen autoservis a servis jízdních kol, dále stavebnictví, malířství, stolařství a tesařství. Z maloobchodu je to především nákupní středisko Jednota, obchod U Pekařů a pekárna. Z původních tradičních hospod zůstalo zachováno pouze pohostinství U Březíků, nově pak v obci vznikla restaurace U Vágnerů. Z výrobců potravin je nutno dále zmínit řeznictví a výrobce bramborových lupínků. Větší výrobní firmy se nacházejí ve dvou průmyslových areálech. V první z nich sídlí výrobce smaltovaných cedulí SmaltZlín s. r. o. a společnost OKNO spol. s r. o., která se zaměřuje na montování plastových oken a dveří. Druhý areál se skládá z více firem, zejména zde sídlí společnost RONELT, která se zabývá ohýbání trubek, a společnost PEAS CONTAINER s. r. o., která se specializuje na výrobu obytných a skladovacích kontejnerů. Dále za vesnicí je vybudována PILA PEŠL s. r. o. produkující stavební řezivo a dřevní štěpku (Želechovice nad Dřevnicí).

Tab. 3.4 Podnikatelská činnost 2014 – počet a struktura podnikatelských subjektů v obci

Počet podnikatelských subjektů celkem	561
Zemědělství, lesnictví, rybolov	24
Zpracovatelský průmysl	123
Stavebnictví	73
Doprava a spoje	23
Obchod, prodej a opravy motorových vozidel a spotřebního zboží, pohostinství	151
Ostatní obchodní služby	85
Veřejná správa, obrana, povinné sociální pojištění	4
Školství a zdravotnictví	10
Ostatní veřejné, sociální a osobní služby	68

Zdroj: Regionální informační servis, www.risy.cz.

Průměrná míra nezaměstnanosti k 31. lednu 2014 činila 4,2 %, z tohoto pohledu je údaj za obec Želechovice pod celorepublikovým průměrem. Ve Zlínském kraji činila nezaměstnanost na úrovni 7,3 %. Informace v kapitole 3.8 jsou čerpány ze závěrečných účtů obce a ze Státní pokladny České republiky.

3.9 Hospodaření obce Želechovice nad Dřevnicí

Obec Želechovice spadá do 5. velikostní kategorie podle zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, odtud také vyplývá výše prostředků ze sdílených daní. Do 5. velikostní kategorie patří obce, které mají v rozmezí 1 501 až 5 000 obyvatel.

Zákon č. 304/2008 Sb., jako novela zákona o účetnictví, stanovuje obci vést účetnictví v plném rozsahu.

Přezkoumání hospodaření obce provádí Krajský úřad Zlínského kraje na základě zákona č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí, ve znění pozdějších předpisů.

Finanční a kontrolní výbor kontroluje během roku příjmy a výdaje, se kterými obec pracuje. Obec nikdy nehospodařila podle rozpočtového provizoria. Rozpočet obec sestavuje v říjnu roku předešlého dle pravidelných příjmů a výdajů a plánovaných investičních akcí. Rozpočet se schvaluje na posledním zasedání zastupitelstva v listopadu. Během roku dojde vždy ke změnám rozpočtu. Rozpočtová opatření se musí provádět podle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů¹⁷. Nejčastěji se změny týkají na základě skutečně získaných dotací a realizovaných investičních akcí. Obec nezřizuje žádný peněžní fond a neprovozuje hospodářskou činnost. Na konci rozpočtového období (31. prosince) je účetnictví uzavřeno, sestaví se závěrečný účet za uplynulé rozpočtové období. Vedení obce (starosta, zastupitelstvo) čerpá informace pro řízení a rozhodování z rozpočtu hospodaření a stavu peněžních prostředků na bankovním účtu. Informace z výsledku hospodaření z výkazu zisku a ztráty zastupitelstvo nevyužívá.

V následující tabulce 3.3 je zachycen vývoj příjmů a výdajů rozpočtu obce Želechovice nad Dřevnicí v letech 2011 až 2015. Jednotlivé údaje jsou platné k 31. prosinci. Za rok 2015 nejsou dostupné podrobnější složení příjmů a výdajů obce.

¹⁷ Dne 5. února 2015 nabyl platnosti zákon č. 24/2015 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. To je novela zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

Tab. 3.5 Přehled příjmů a výdajů obce za rok 2011 až 2015 (v tis. Kč)

Rozpočtová položka	Rok				
	2011	2012	2013	2014	2015
Příjmy	24 636	24 212	37 082	29 710	35 199
Daňové příjmy	15 453	16 103	20 798	22 862	x
Nedaňové příjmy	5 762	2 879	2 464	2 371	x
Kapitálové příjmy	59	369	136	155	x
Přijaté transfery	3 362	4 863	13 684	4 322	x
Výdaje	25 130	27 723	46 862	27 546	33 916
Běžné výdaje	19 074	20 873	18 062	15 707	x
Kapitálové výdaje	6 056	6 850	28 800	11 839	x
Saldo: příjmy - výdaje	- 494	- 3 511	- 9 780	2 164	1 283

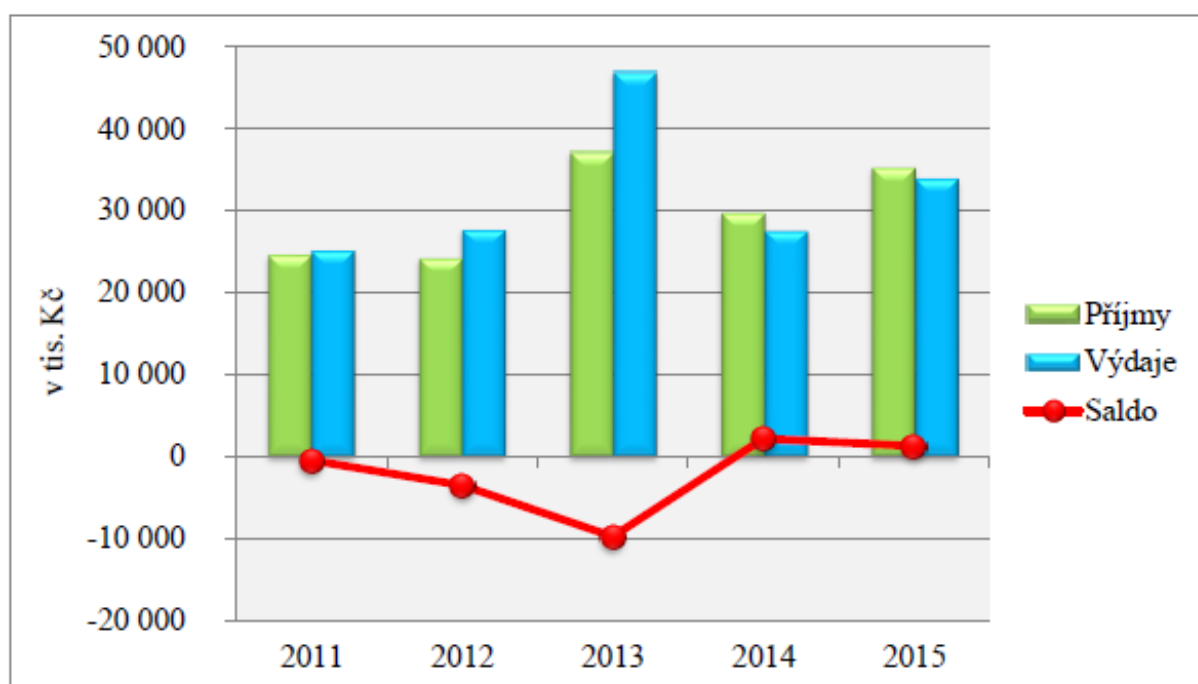
Zdroj: Závěrečný účet obce Želechovice nad Dřevnicí za rok 2011 – 2015.

Rozpočet obce Želechovice nad Dřevnicí je vždy schvalován jako vyrovnaný. V některých letech je saldo záporné, to znamená, že výdaje jsou vyšší než příjmy. Nedochází zde ale k žádnému zadlužení obce. Obec čerpá finanční prostředky ze svého účtu, kde má přebytky z minulých let.

Každý rok přezkoumává hospodaření obce Krajský úřad Zlínského kraje podle zákona č. 420/2004 Sb. o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků. V roce 2014 byla přijata opatření k napravení nedostatků a chyb, které audit odhalil. Tyto nedostatky nebyly závažné. Jednalo se o nesprávné stanovení výše měsíční odměny uvolněného člena¹⁸ zastupitelstva. V ostatních letech nebyly zjištěny žádné chyby a nedostatky.

¹⁸ Uvolněným zastupitelem se rozumí osoba, která vykonává volenou funkci na „plný úvazek“ (např. starosta, radní, předseda Kontrolního výboru nebo předseda Finančního výboru).

Graf 3.1 Meziroční vývoj rozpočtu obce v letech 2011 až 2015

Zdroj: Vlastní zpracování dle předešlé tabulky.

Graf č. 3.1 znázorňuje celkové příjmy a výdaje obce, zobrazena je také linie salda rozpočtu. Linie salda se od roku 2014 pohybovala v kladných číslech. Výraznější rozdíl salda byl v roce 2013, který byl zapříčiněn vysokým kapitálovým výdajem. Odchylka výdaje byla zapříčiněna rekonstrukcí základní školy Želechovice nad Dřevnicí.

a) Příjmová stránka rozpočtu obce

Základem hospodaření obce jsou příjmy, které zároveň ovlivňují výši vynaložených nákladů. Prostřednictvím příjmů obec financuje potřeby provozní i finanční. Příjmy z rozpočtu obce se člení na daňové, nedaňové, kapitálové a na přijaté transfery (dotace). Největší podíl příjmů tvoří příjmy daňové.

Daňové příjmy obci plynou z celostátního hrubého výnosu daní. Obec je financována na základě principu rozpočtového určení daní. Mezi daňové příjmy jsou zahrnuty daně z příjmů fyzických a právnických osob, daň z přidané hodnoty a daň z nemovitosti. Řadíme zde také poplatky a odvody v oblasti životního prostředí, místní poplatky a správní poplatky. V obci Želechovice nad Dřevnicí jsou vybírány poplatky od majitelů psů, za užívání veřejného prostranství a poplatky za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů. Obec také účtuje o příjmech z poplatků za hrobová místa, za těžbu dřeva v lesích.

Další položkou příjmů jsou příjmy nedaňové. Nedaňové příjmy se skládají z příjmů z vlastní činnosti, z pronájmu pozemků a ostatních nemovitostí a z úroků. Dále zde patří odvody příspěvkových organizací. Obec Želechovice nad Dřevnicí zřizuje dvě příspěvkové organizace základní školu a mateřskou školu.

Mezi kapitálové příjmy patří příjmy z prodeje dlouhodobého majetku a pozemků.

Do příjmů obce se započítávají i přijaté transfery. Dotace může být poskytnuta ze státního rozpočtu, státních fondů, krajů a Evropských fondů. Nejčastěji získává obec dotace od Zlínského kraje, Ministerstva pro místní rozvoj a Ministerstva životního prostředí. Pravidelně obec získává dotace na volby a na práce v lese. Dotace jsou použity na opravy, obnovy a rekonstrukce majetku obce (např. rozhlas, chodníky, knihovna, vodovod). V roce 2013 byla obci poskytnuta nejvyšší dotace. Transfery do rozpočtu obce za rok 2013 činily celkem 13 684 tis. Kč. Dotace byly hlavně použity na zateplení a rekonstrukci Základní školy Želechovice nad Dřevnicí, na doplnění chodníku a na výkon státní správy. Poskytnutá dotace od Krajského úřadu Zlínského kraje na zateplení a rekonstrukci základní školy činila 12 985 tis. Kč.

b) Výdajová stránka rozpočtu obce

Výdaje se rozlišují dle dluhu na běžné a kapitálové výdaje. Běžné výdaje jsou prostředky použité hlavně na každodenní provoz obce bez žádného užitku v následujících letech. Kapitálové výdaje jsou investice do majetku obce, z kterého bude plynout užitek i v následujících letech.

Výdaje se rozlišují dle účelu na:

- zemědělství a lesní hospodářství,
- průmyslová a ostatní odvětví hospodářství,
- služby pro obyvatelstvo,
- sociální věci a politika zaměstnanosti,
- bezpečnost státu a právní ochrana,
- všeobecná veřejná správa a služby (Rozpočet obce, 2014).

Poměr běžných a kapitálových výdajů v obci není stabilní, ale většinou běžné výdaje převyšují kapitálové. Nejvyšší položky běžných výdajů obce představují výdaje na vzdělávání, na veřejnou správu, na průmysl a na ochranu životního prostředí. Jedná se o výdaje na platy zaměstnanců, dohody o provedení práce, odměny zastupitelů. Dále

financování provozu základní a mateřské školy, údržby komunikací a místního hřbitova, veřejné osvětlení. Obec také hradí příspěvek na dopravní obslužnost Zlínskému kraji na provoz hromadné dopravy a příspěvek Dopravní společnosti Zlín – Otrokovice na provoz trolejbusů. Příspěvky (dotace) obec poskytuje organizacím na činnost a to organizacím pracujícím s dětmi a mládeží na území obce a na jednorázové kulturní a sportovní akce. Nejčastěji je příspěvek z rozpočtu obce poskytnut sboru dobrovolných hasičů, Junáku, TJ sokolu a fotbalovému klubu.

Kapitálové výdaje jsou většinou kryty poskytnutými dotacemi. Nejvyšší hodnota kapitálových výdajů byla v roce 2013. Hlavním důvodem byla změna ve financování školské příspěvkové organizace. Jak již bylo zmíněno, obec Želechovice nad Dřevnicí vydala finance na rekonstrukci a opravu základní školy. Celkový výdaj na zařízení předškolní výchovy a základního vzdělání za rok 2013 byl 27 192 tis. Kč.

Obec Želechovice nad Dřevnicí hospodaří svědomitě a pečlivě. Má skutečný zájem pro uspokojení všech potřeb svých občanů. Byly vybudovány nové chodníky, víceúčelové hřiště a náměstí před budovou Jednoty. Proběhla rekonstrukce základní školy a také byla opravena střecha budovy mateřské školy.

4 Analýza a vyhodnocení dopadů reformy účetnictví státu na obec Želechovice

Hlavním záměrem reformy účetnictví státu (která probíhá od 1. ledna 2010 – dosud) bylo zlepšení řízení a kontroly financí ve veřejné správě a zároveň umožnění sestavení konsolidované účetní závěrky za celou Českou republiku.

Praktická část diplomové práce je zaměřena na průběh reformy účetnictví státu v obci Želechovice nad Dřevnicí. V následující kapitole jsou popsány problémy spojené s reformou účetnictví státu ve vybrané obci. Jak již bylo uvedeno, diplomová práce je řešena v rámci projektu studentské grantové soutěže SGS SP 2015/80 „*Kvantifikace dopadů reformy účetnictví státu na obce v Moravskoslezském kraji a jejich vyhodnocení*“, řešeného na Ekonomické fakultě VŠB – Technické univerzity Ostrava. Projekt se zabývá dotazníkovým šetřením kvantifikování dopadu reformy účetnictví státu na vybrané obce (některé vybrané účetní jednotky) nejen z pohledu změn v účetní legislativě, z pohledu aplikace nových účetních principů a metod, ale rovněž z pohledu změn v účetním výkaznictví a přenosu účetních záznamů do centrálního systému účetních informací státu – hlavního uložení všech účetních dat, které jsou nezbytné pro sestavení konsolidovaných účetních výkazů za Českou republiku, jako celek. Stát se tak stává poprvé za účetní období 2015 konsolidující účetní jednotkou. Dotazníkové šetření bylo také využito ve vybrané obci, k získání informací o průběhu reformy. Budeme se tedy zabývat analýzou dopadů probíhající reformy účetnictví České republiky na obec Želechovice nad Dřevnicí. Získané hodnoty obce budeme srovnávat na základě projektu SGS s obcemi v Moravskoslezském kraji. Prostřednictvím dotazníkového šetření, v rámci projektu SGS, bylo osloveno všech 300 obcí v Moravskoslezském kraji. Na dotazník odpovědělo 222 obcí, což z celkového počtu 300 obcí tvoří 74 % návratnost. Dotazníkové šetření probíhalo v měsíci březnu a dubnu 2015. Vytvořený dotazník obsahoval celkem 26 otázek (viz. příloha č. 5) zabývajících se problematikou účetní reformy veřejných financí. Oslovení obcí probíhalo písemnou formou.

Otázky uvedené v dotazníku byly rozděleny na 3 hlavní problémové oblasti:

- proces reformy účetnictví státu,
- nově zavedené účetní metody,
- účetní výkazy.

Než přejdeme k vyhodnocení výsledků dotazníkového šetření obce Želechovice nad Dřevnicí, uvedeme si několik informací ohledně účtování a průběhu reformy ve vybrané obci.

4.1 Průběh reformy v obci Želechovice nad Dřevnicí

Obec Želechovice nad Dřevnicí vykonává pouze hlavní činnost. Proto obec postihla velká změna v účetnictví, která byla zapříčiněna reformou účetnictví státu. Do té doby pouze evidovali stav a pohyb závazků, majetku a fondové hospodaření obce. O příjmech a výdajích účtovali na základě výpisů z bankovního účtu. Z rozdílu mezi jejími příjmy a výdaji získávali výsledek rozpočtového hospodaření. Zjištěný výsledek k rozvahovému dni odpovídal stavu bankovního účtu. Uvedený způsob sledování a kontroly hospodaření obce zůstal i nadále zachován. To znamená, že zastupitele obce stále méně zajímá výsledek hospodaření z výkazu zisku a ztráty, ale více se soustředí na rozpočet obce a stav prostředků na bankovním účtu.

Reforma byla v obci Želechovice nad Dřevnicí oficiálně zahájena k 1. lednu 2010. Krajským úřadem ve Zlíně byla zveřejněna nová směrná účtová osnova, podle které obec začala nově účtovat. Se změnou účetnictví souvisela i změna softwaru, která v obci nastala bez velkých komplikací. Změny v softwaru byly řešeny aktualizacemi v rámci ročního udržovacího poplatku. Díky softwaru využívaného obcí je zajištěn přenos dat do Centrálního systému účetních informací státu. Obec Želechovice nad Dřevnicí využívá software KEO-W od firmy Alis¹⁹.

Účetnictví obce má na starosti pouze jedna účetní. Účetnictví obce začala zpracovávat v roce 2009, kdy obec Želechovice nad Dřevnicí vznikla.

Před rokem 2010 proběhla příprava na změnu účetnictví pro ÚSC v rámci školení. Dále obec nakoupila publikace o celkové hodnotě 1 500 Kč. Účetní obce povinně absolvuje školení, přičemž cena jednoho školení je 1 500 Kč. Za rok probíhají 2 až 3 školení.

Vznikem nové směrné účtové osnovy nabyla povinnost převést konečné zůstatky syntetických účtů roku 2009 pomocí převodovým můstkem. Převod probíhal na syntetické účty, které se nově zavedly v roce 2010. U syntetických účtů jako jsou například účty 021 – Stavby, 022 – Samostatné movité věci a soubory movitých věcí a 031 – Pozemky bylo podrobněji provedeno jejich analytické členění. Nejvíce pracné bylo zavedení odpisování a opravné položky majetku. Také se musely rozdělit pohledávky na účty 311 – Odběratelé a 315 – Jiné pohledávky z hlavní činnosti. Na účet 315 patří pouze pohledávky, které vznikly z hlavní činnosti (např. pohledávky ze správních a místních poplatků, daní). Naopak na účet 311 obec účtuje pohledávky povahy soukromoprávní (např. platba nájemného, dodávky prací dle smluv o dílo). Dále došlo k rozpuštění bankovních účtů ÚSC 232 – Vkladový výdajový

¹⁹ KEO-W účetnictví (komplexní evidence obce) je program, který je navržen pro účetnictví měst a obcí.

účet a 235 – Příjmový účet. Účty se nepřeváděly, protože měly nulové zůstatky. Hospodaření obce bylo zabezpečeno jedním bankovním účtem 231 – Základní běžný účet ÚSC. Účtová třída 4 – Náklady organizačních složek státu a územních samosprávných celků byla zrušena a následně rozdělena mezi syntetické účty účtové třídy 5. Účtové třídy 7 a 8 – vnitroorganizační účetnictví byly ponechány. Ale účtová třída 9 – Fondy, výsledek hospodaření, dlouhodobé úvěry a půjčky, rezervy, závěrkové a podrozvahové účty byla zrušena a přerozdělena na syntetické účty účtové třídy 4 – Jmění účetní jednotky a upravující položky. Veškeré úpravy související s převodovým můstkem byly pracné. Pro paní účetní obce to znamenalo důkladnější kontrolu zůstatků na účtech a jejich následný převod.

Účetní obce byly položeny následující otázky týkající se převodu účetnictví na nové účetnictví obce.

- Jak jako účetní obce Želechovice nad Dřevnicí reformu vnímáte. Máte pocit, že změna byla potřebná?

„Myslím, že změna byla potřebná, jen by chtěla více propracovat a promyslet. Většinu našich zastupitelů výsledek hospodaření vlastně nezajímá. Zajímá je hlavně rozpočet“.

- Které změny jsou Vámi vnímány jako změny směrem k lepšímu a které jsou podle Vás naopak nesmyslné?

„Odpisování majetku mi u obcí nepřijde úplně smyslné. Dále zaúčtování dotací, kdy peníze jsou ze dvou zdrojů. Povinnost odděleného účetnictví u všech účtů a následné rozpočítání dotace k zařazenému majetku, když se jedná o několik staveb, je přímo nadlidský výkon“.

4.2 Proces reformy účetnictví státu obce Želechovice nad Dřevnicí

Ke zjištění různých pohledů a názorů v obci Želechovice nad Dřevnicí bylo využito dotazníkové šetření. Jak již bylo uvedeno, výsledky vybrané obce budou srovnány s výsledky obcí v Moravskoslezském kraji na základě projektu SGS SP2015/80. Úvodní téma v dotazníkovém šetření se zabývá procesem reformy účetnictví státu a jeho přínos pro obce.

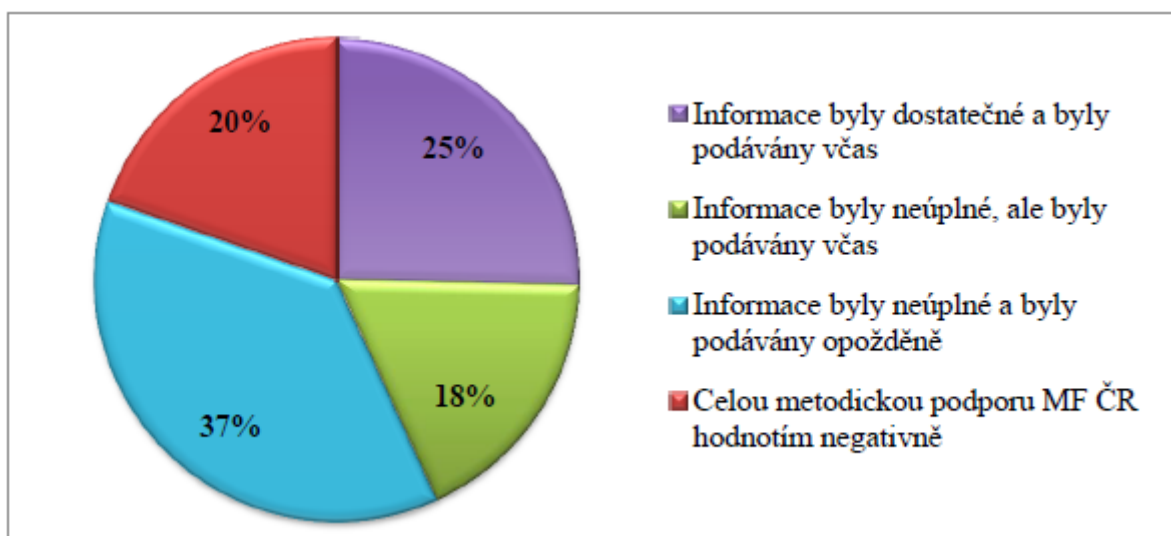
Prvním dnem měsíce ledna 2015 byla oficiálně zahájena reforma účetnictví státu v oblasti veřejných financí. Vstoupilo v účinnost nové účtování a vykazování na aktuálním principu. Mezi základní principy se řadí zavedení nových účetních metod ve veřejném sektoru a zároveň přiblížení se vedení účetnictví podnikatelských subjektů. Při hledání optimálního

postupu při účtování ve VÚJ mohly napomoci např. informace zveřejňované na stránkách Ministerstva financí České republiky, dále metodická doporučení krajů.

V obci Želechovice nad Dřevnicí žije 1 931 obyvatel. Podle § 3a odst. 2 vyhlášky č. 383/2009 Sb., o účetních záznamech v technické formě, obec není povinná sestavovat Pomocný analytický přehled. PAP mají povinnost sestavovat obce, které mají 3 000 obyvatel a více.

Na otázku: „*Jak hodnotíte metodickou podporu ze strany MF ČR během celého procesu reformy účetnictví státu*“, obec odpověděla, že informace byly neúplné a byly podávány opožděně. Pro srovnání s obcemi v Moravskoslezském kraji jsou v grafu č. 4.1 uvedeny názory respondentů na odbornou podporu ze strany MF ČR probíhající reformy účetnictví státu. Jak graf naznačuje, obec Želechovice nad Dřevnicí má stejný názor jak většina dotazovaných obcí.

Graf 4.1 Hodnocení metodické podpory MF ČR během procesu reformy účetnictví státu

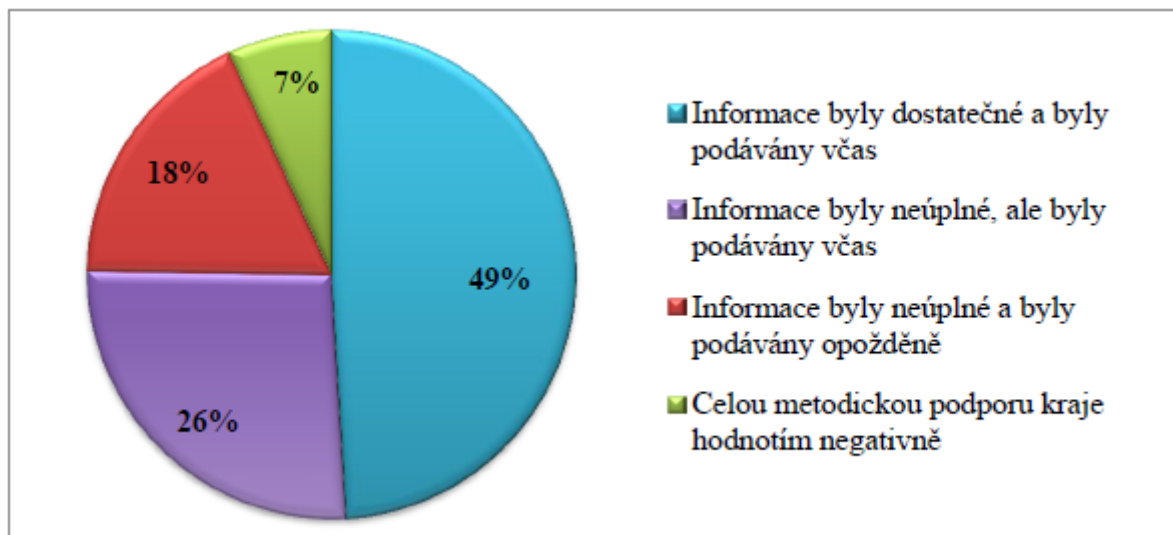
Zdroj: SGS SP2015/80

Záměr MF ČR byl co nejvíce usnadnit proces reformy účetnictví veřejných financí a to dostatečným zajištěním metodické podpory. Mezi metodické podpory se řadí diskusní portál na internetových stránkách MF ČR, školení a vzorové postupy účtování. Avšak většina respondentů hodnotila metodickou podporu během celého procesu negativně. Jak vyplývá z grafu, pouze 25 % z celkového počtu dotazovaných hodnotilo podávané informace za dostatečné a včasné.

Naopak informace o procesu reformy ze strany krajského úřadu byly podle dotazníkového šetření obcí v Moravskoslezském kraji daleko lépe zabezpečeny (viz. graf 4.2).

Ale z pohledu obce Želechovice nad Dřevnicí byly informace neúplné a byly podávány opožděně. Krajský úřad Moravskoslezského kraje lépe informoval své obce než Krajský úřad Zlínského kraje.

Graf 4.2 Hodnocení metodické podpory krajského úřadu během procesu reformy

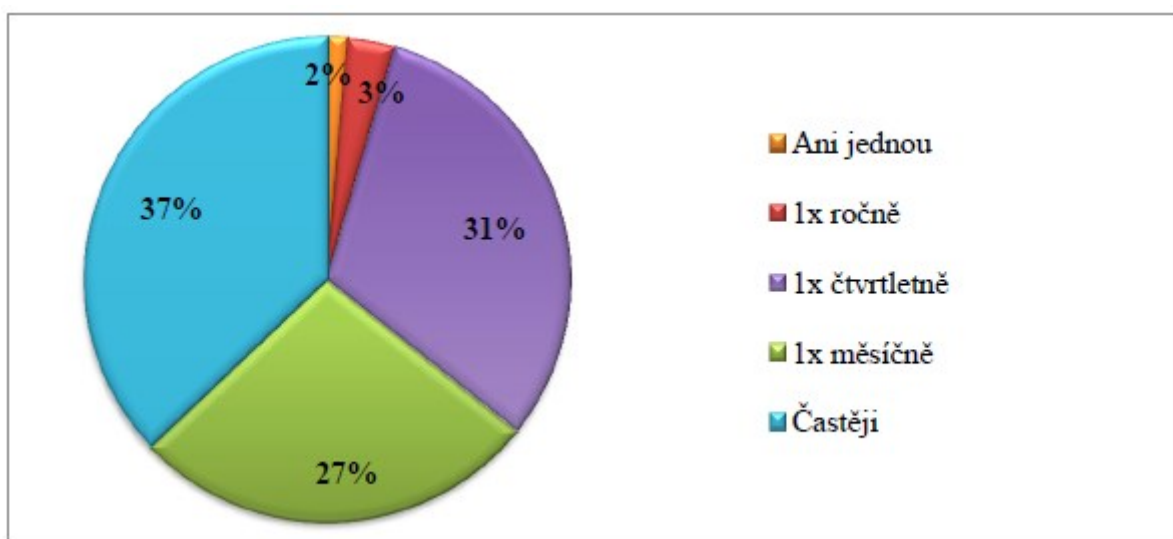

Zdroj: SGS SP2015/80

Zlínský kraj podával informace opožděně a dále tyto informace nebyly úplné. Metodická školení ze strany Zlínského Krajského úřadu nebyly efektivní a užitečné. Krajský úřad Moravskoslezského kraje také usnadnil proces reformy veřejných financí pořádáním školení pro účetní obcí. Školení byly oproti Zlínskému kraji více nápomocné. Na školení byli seznámeni s novými postupy účtování a účetními metodami, které byly postupně zaváděny do účetnictví územních samosprávných celků.

Následující graf 4.3 se zabývá otázkou frekvence návštěv webových stránek MF ČR. Obce v Moravskoslezském kraji ve větší míře navštěvují webové stránky MF ČR několikrát do měsíce nebo přinejmenším měsíčně či čtvrtletně. Vybraná obec navštěvuje web jedenkrát za rok a řadí se v počtu zhlédnutí mezi 3 % obcí v Moravskoslezském kraji.

Graf 4.3 Četnost zhlédnutí webových stránek MF ČR za poslední rok

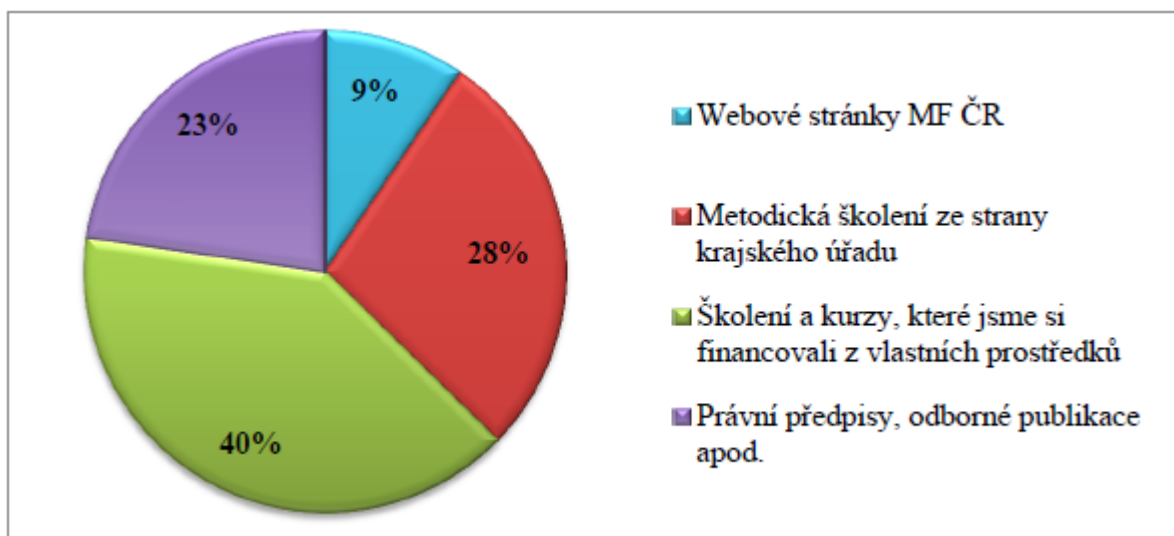
Zdroj: SGS SP2015/80

Na portále MF ČR lze nalézt informace o probíhající reformě, kontrole veřejných financí, novelizace vyhlášek a mnoho důležitých informací, které ÚSC může využít. Z výše uvedeného grafu je zřejmé, že dotazovaní měli zájem o vyhledávání informací na webu MF České republiky, avšak jak vyplývá z grafu č. 4.1, očekávání MF ČR o metodické podpoře nebylo naplněno.

Graf č. 4.4 se zabývá zdroji získávání informací o nových postupech a metodách účtování u ÚSC. Z dotazníkového šetření vyplývá, že obce získávaly informace především formou školení a kurzů, které si obce financovaly samy, popřípadě školení pořádal Krajský úřad Moravskoslezského kraje. Dále respondenti uvedli, že vycházeli z platných právních předpisů a odborných publikací zaměřených na problematiku reformy veřejných financí. Nejméně obce využívaly informace z webových stránek Ministerstva financí České republiky. Vybraná obec Želechovice nad Dřevnicí čerpala informace hlavně z kurzů a školení, které si sama financovala. Dále obec nakoupila odborné publikace zabývající se reformou účetnictví státu o celkové hodnotě 1 500 Kč. Náklady obce na školení a upgrade softwaru v prvních dvou letech reformy činily do 5 000 Kč. Během roku jsou účetní obcí povinni absolvovat 2 až 3 školení. Cena jednoho školení činí 1 500 Kč.

Z dotazníkového šetření vyplynulo, že je potřeba se snažit získat potřebné znalosti pro správné vedení účetnictví obce z různých zdrojů než se zaměřit na jediný zdroj informací.

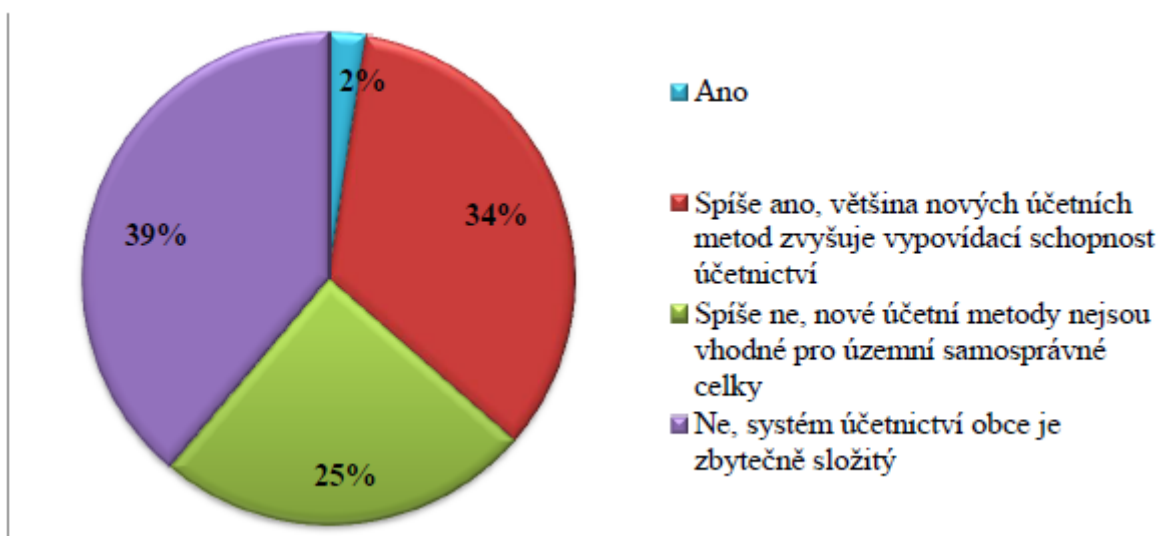
Graf 4.4 Nejčastější získávání informací o nových metodách a postupech účtování

Zdroj: SGS SP2015/80

Následující graf č. 4.5 se zabývá otázkou přínosu obce probíhající reformy účetnictví státu. Obec Želechovice nad Dřevnicí hodnotí probíhající proces reformy z hlediska přínosu spíše negativně.

Graf 4.5 Probíhající proces reformy účetnictví státu a jeho přínos pro obce

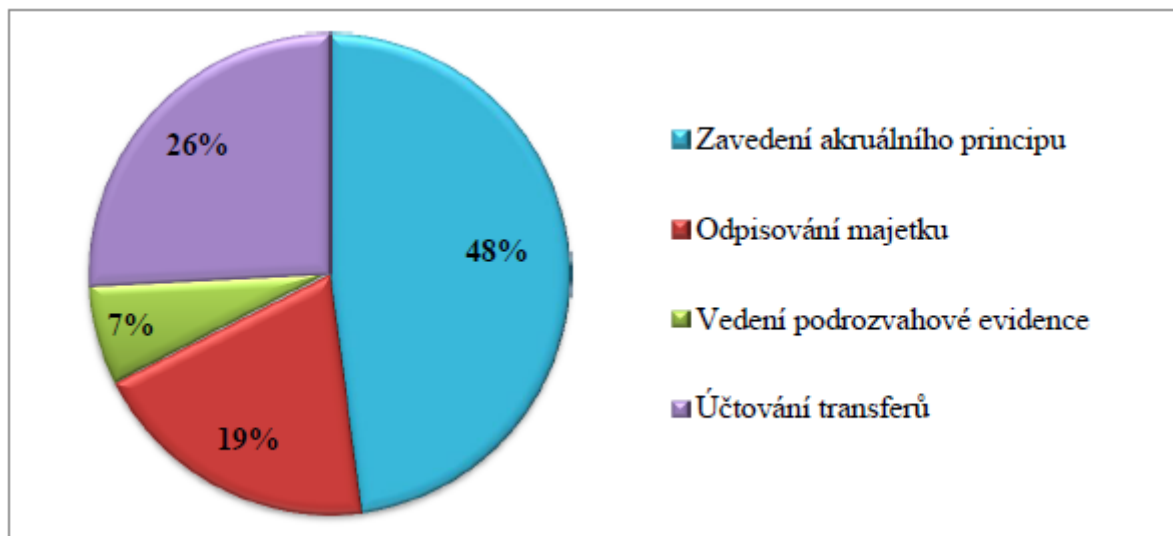

Zdroj: SGS SP2015/80

Pro srovnání s obcemi v Moravskoslezském kraji je většina obcí stejného názoru. 64 % z celkového počtu respondentů, považuje celý systém účetnictví obce za zbytečně složitý a nové účetní metody nejsou vhodné pro územní samosprávné celky. Pouze 36 % z počtu dotazovaných obcí se vyjádřilo k nově zavedeným účetním metodám kladně.

Na otázku „Co považujete za největší přínos reformy účetnictví státu“, obec Želechovice nad Dřevnicí odpověděla zavedení akruálního principu. V následujícím grafu č. 4.6 je zobrazeno hodnocení respondentů v Moravskoslezském kraji. Největším přínosem obcí je tedy považováno také zavedení akruálního principu do účetnictví obcí a dále nová metodika účtování transferů. 48 % územně samosprávných celků hodnotí pozitivně zavedení akruálního principu a 26 % obcí se vyjádřilo k procesu účtování transferů kladně.

Graf 4.6 Největší přínos reformy účetnictví státu pro obce

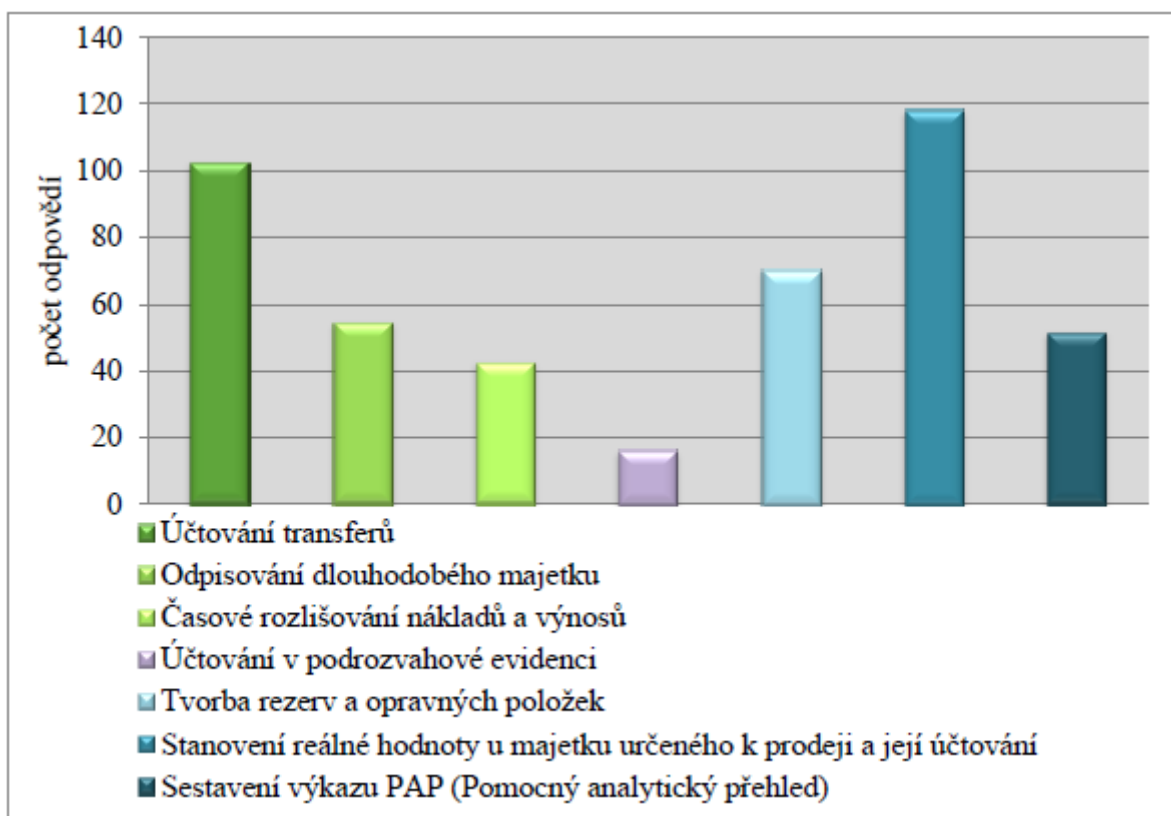
Zdroj: SGS SP2015/80

Pro územní samosprávné celky se od zavedení reformy veřejných financí změnily dosavadní zažité způsoby a postupy účtování. Účetnictví, které bylo založeno na peněžním principu a zaměřením bylo především na rozpočtovou činnost, se změnilo. Místo toho se do účetnictví obcí dostal nový akruální princip a s ním i nové účetní metody a postupy účtování. Například odpisování majetku, účtování transferů a vedení účetnictví v podrozvahové evidenci. Díky akruálnímu principu jsou účetní operace zachyceny v účetním období, se kterým věcně a časově souvisí. Cílem akruálního účetnictví je vykázat v období všechna aktiva, pasiva, náklady a výnosy, která v daném období vznikla i pokud ještě nebyl uskutečněn odpovídající pohyb peněžních prostředků.

Naopak za největší problém reformy účetnictví státu byla považována zejména často měnící se metodika. Potíž nastala v průběhu účetního období a na poslední chvíli zveřejňované nové právní předpisy. Respondenti ve větší míře odpověděli, že za největší problém reformy považují často měnící se metodiku a to také potvrdila obec Želechovice nad Dřevnicí. Na druhé místo obce vybraly problém zveřejňování nové právní úpravy ve velmi krátké době před jejich účinností. Nedostatek informací o připravovaných změnách a složitý

účetní systém vedení účetnictví se také řadí do problémových oblastí reformy účetnictví státu. Vzhledem k obsáhlosti a závažnosti obsahu reformy byly stěžejní vyhlášky (vyhláška č. 410/2009 Sb. a vyhláška č. 383/2009 Sb.) schváleny a publikovány krátce před jejich praktickou realizací. Další prováděcí vyhláška o inventarizaci majetku a závazků byla schválena až v průběhu roku 2010, což je po oficiálním zahájení reformy účetnictví státu. Také České účetní standardy byly zveřejňovány až v průběhu reformy. Poslední měsíc roku se pravidelně stával pro obce obdobím, kdy docházelo ke zveřejnění nového legislativního a metodického rámce účetnictví pro příští rok. Změnám se obce musely přizpůsobit od ledna následujícího roku. Tím se účetní obcí dostávaly často do časové tísně a vznikaly tak velké problémy při aplikaci nové metodiky v praxi.

Graf 4.7 Nejnáročnější oblasti účetnictví po reformě veřejných financí

Zdroj: SGS SP2015/80

Na otázku „Kterou oblast účetnictví po reformě účetnictví považujete za nejnáročnější“, obce vybíraly více možností. Nejvíce náročné oblasti v účetnictví po reformě účetnictví státu znázorňuje graf č. 4.7.

I když z předešlého grafu č. 4.7 to není na první pohled zřejmé, největší problémy obcím způsobovalo sestavení výkazu PAP. V 51 případech považovali tuto oblast za nejnáročnější. Vzhledem k tomu, že povinnost sestavovat PAP má 43 obcí z Moravskoslezského kraje,

podle kritéria uvedeného na začátku kapitoly, tak je zřejmé, že všichni respondenti považovali sestavení výkazu za velmi náročné. Z počtu odpovědí je jasné, že PAP považují za složitý i obce, které jej nemají povinnost sestavovat.

Ve 118 případech bylo považováno respondenty jako za největší problémovou oblast určení reálné hodnoty u majetku určeného k prodeji. 102 obcí z Moravskoslezského kraje uvedlo za náročnou oblast účtování transferů, 70 krát byl uveden respondenty problém s účtováním rezerv a opravných položek k majetku. Naopak nejmenší problémy vznikaly při účtování na podrozvahových účtech. Obec Želechovice nad Dřevnicí považuje za nejnáročnější oblast účetnictví po reformě účtování transferů, odpisování dlouhodobého majetku, stanovení reálné hodnoty u majetku a sestavení výkazu PAP. Vybraná obec má podobné problémy jako obce v Moravskoslezském kraji, akorát neměla potíže s tvorbou rezerv a opravných položek. Zato měla problémy s odpisováním majetku, což je jako čtvrtá v řadě nejvíce problematická oblast v reformě účetnictví státu.

Na základě dotazníkového šetření v současné době již většině obcí nová metodika účetnictví nedělá problémy. Převážná část obcí z Moravskoslezského kraje a obec Želechovice nad Dřevnicí uvedlo, že jsou jim nové postupy účtování jasné a mají jen dílčí nejasnosti, které se týkají méně častých specifických hospodářských operací, které se vyskytují v účetnictví obcí. Stále se ale vyskytují obce, které i po pěti letech od zahájení reformy účetnictví státu mají problémy s aplikací nových účetních postupů. Ale počet těchto obcí není závratný (kolem 20 obcí z 300 obcí v Moravskoslezském kraji).

4.3 Nově zavedené účetní metody v obci Želechovice nad Dřevnicí

Druhý okruh otázek se zabývá změnami související s aplikací nových účetních principů a metod v účetnictví obcí. Opět otázky a názory obcí budou čerpány z projektu SGS SP2015/80, na kterém se autorka této diplomové práce podílela.

Nově zavedené účetní metody a principy, které jsou upraveny vyhláškou č. 410/2009 Sb., lze rámcově rozdělit do několika oblastí:

- zavedení metody odpisování u dlouhodobého majetku obcí,
- zavedení časového rozlišení nákladů a výnosů, možnost tvorby opravných položek a rezerv,
- povinnost přecenění dlouhodobého majetku určeného k prodeji na reálnou hodnotu,

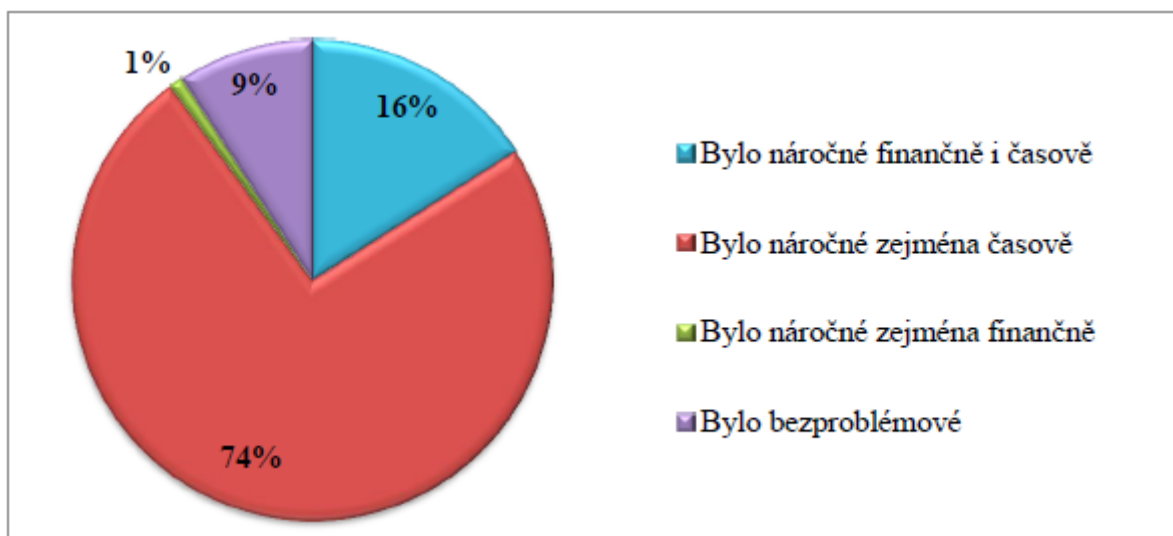
- změna ve vymezení a účtování transferů aj.

Obec Želechovice nad Dřevnicí je poměrně malá obec, a proto se jí některé nové účetní metody vůbec netýkají. Jedná se například o tvorbu rezerv, přecenění dlouhodobého majetku určeného k prodeji a metodu kurzových rozdílů.

Dle § 4 odst. 8 zákona o účetnictví jsou účetní jednotky povinny při vedení účetnictví dodržovat mimo jiné i účetní metody stanovené prováděcími právními předpisy pro jednotlivé skupiny účetních jednotek. Zavedením nových účetních principů (např. aktuální princip) a metod (odpisování dlouhodobého majetku, tvorba rezerv atd.) se účetnictví některých vybraných účetních jednotek velmi přiblížilo k účetnictví podnikatelských subjektů a podstatně zvýšilo vypovídací schopnost účetních výkazů.

První otázka ve druhém okruhu dotazníku se zabývá hodnocením náročnosti zavedení metody odpisování dlouhodobého majetku. Zvolené odpovědi respondentů jsou zobrazeny v grafu č. 4.8.

Graf 4.8 Náročnost zavedení metody odpisování dlouhodobého majetku

Zdroj: SGS SP2015/80

Z grafu lze jasně vidět, že zavedení metody odpisování bylo pro většinu respondentů náročné zejména časově (74 % z obcí Moravskoslezského kraje). To také následně potvrdila vybraná obec Želechovice nad Dřevnicí, pro kterou byla nová metoda odpisování majetku časově náročná.

Odpisování dlouhodobého majetku řeší vyhláška č. 410/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů (§ 66). První aplikace metody v praxi proběhla k 31. prosince 2011. Neodepisují se pozemky, umělecká díla, finanční majetek, nedokončený dlouhodobý majetek a další oběžná

aktiva. Ve vyhlášce je přesně vymezen majetek, který nepodléhá odpisováním. ÚSC mají možnost zvolit rovnoměrný, výkonový nebo komponentní způsob odpisování. Pro účely odpisování provede účetní jednotka kategorizaci dlouhodobého majetku podle přílohy č. 1, standardu č. 708. Zavedení metody odpisování dlouhodobého majetku vedlo ke zreálnění hodnot vykazovaného majetku v rozvaze, neboť do konce roku 2010 se tento majetek v rozvaze uváděl v pořizovacích cenách.

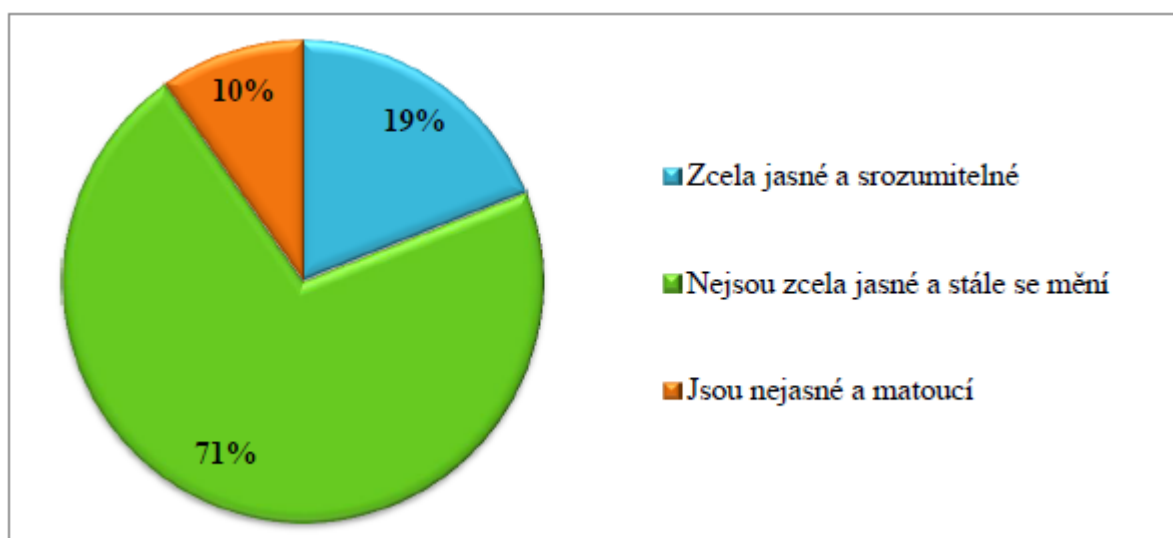
Pro zahájení odpisování v roce 2012 si obec zvolila odpisování majetku rovnoměrným způsobem. S přihlédnutím k tomu, že účetní obce Želechovice nad Dřevnicí vede navíc účetnictví mateřské a základní školy (příspěvková organizace), kde je povinnost odpisovat majetek, bylo pro ni zavedení nové metody odpisování majetku časově náročné. Dále problémy související s přípravou na odpisování majetku způsobených zejména nedostatečnou a nejasnou úpravou právních předpisů, nepomohly se zavedením nové účetní metody.

Problematika související s odpisováním majetku je sama o sobě velmi obtížná. Jen od zahájení reformy veřejných financí se vyhláška, jiné prováděcí vyhlášky a zákon o účetnictví neustále novelizují. ČÚS č. 708 – Odpisování majetku se začal novelizovat ještě v době, než začala být účinná první vydaná verze. Obec Želechovice nad Dřevnicí si může být téměř jistá, že ze strany Ministerstva financí dojde ještě k úpravě odpisování majetku obce.

Velmi důležitou oblastí pro územní samosprávné celky je oblast účtování transferů. Problematika účtování transferů je upravena ČÚS č. 703 – Transfery. Transferem se rozumí poskytnutí peněžních prostředků z veřejných rozpočtů i přijetí peněžních prostředků veřejnými rozpočty. Jedná se zejména o dotace, granty, příspěvky, subvence, dávky, nenávratné finanční výpomoci či peněžní dary.

Následující graf č. 4.9 se zabývá otázkou srozumitelnosti postupů účtování dle platného českého účetního standardu. Pro většinu dotazovaných v Moravskoslezském kraji (71 %) postupy účtování transferů nejsou zcela jasné a stále se mění. Naopak v obci Želechovice nad Dřevnicí je účtování transferů zcela jasné a srozumitelné. Tím se vybraná obec přidává k 19 % ve srovnání s obcemi v Moravskoslezském kraji. Obec Želechovice nad Dřevnicí získává pečlivě propracované informace ohledně transferů od Zlínského krajského úřadu. Tím také nemá problémy v postupech účtování.

Graf 4.9 Srozumitelnost účtování transferů dle platného českého účetního standardu

Zdroj: SGS SP2015/80

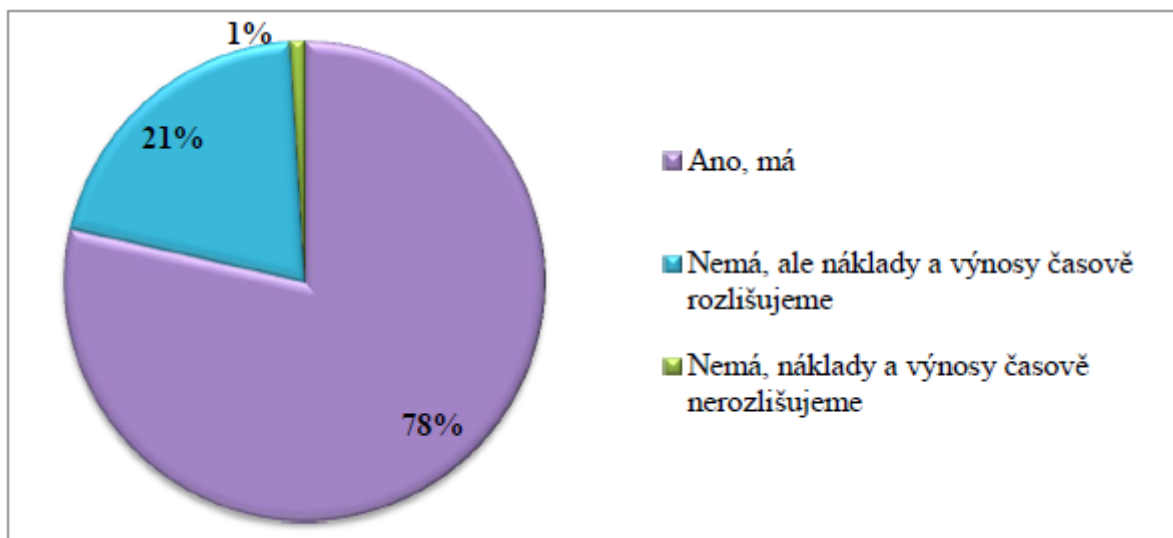
Z otázky č. 15 z dotazníkového šetření projektu SGS SP2015/80 (viz. příloha č. 5) vyplynulo, že 91 % respondentů účtuje o opravných položkách ve svém účetnictví. Také vybraná obec Želechovice nad Dřevnicí účtuje o opravných položkách. Pro stanovení pravidel a postupů účtování opravných položek obec nevydala svou vlastní směrnici. Obec se řídí směrnici vydanou Zlínských krajem. Opravné položky k majetku obec účtuje do nákladů (účet 556) a ovlivňuje tím svůj výsledek hospodaření zjišťovaný z výkazu zisku a ztráty. Při rozpuštění opravné položky dochází ke snížení nákladů obce, tedy k ovlivnění jejího výsledku hospodaření. Opravné položky obec nejčastěji tvoří ke konci roku k pohledávkám za občany. Jedná se o neuhrazené místní poplatky za likvidaci odpadu. Opravné položky vyjadřují přechodné snížení hodnoty majetku a vytvářejí se na základě zjištění při inventarizaci. Základní postupy účtování o opravných položkách jsou uvedeny v kapitole 2.6.

Jak již bylo uvedeno, ve vybrané obci se netvoří žádné rezervy a tato problematika není uvedena ani v žádné vnitřní směrnici či předpisu platným pro obec. Z dotazníkového šetření v Moravskoslezském kraji 85 % obcí se také nezabývá účtováním o rezervách. Takže je patrné, že převahují obce, které o rezervách neúčtují. Přitom tvorba určitých druhů rezerv by v obci mohla mít své opodstatnění jako např. rezervy na případné odvody či penále, rezerva na soudní spory, rezerva na opravy hmotného majetku – v případě vybrané obce k pokrytí nákladů na opravy mateřské nebo základní školy. Podle § 9 zákona o rezervách dále obec Želechovice nad Dřevnicí provozující lesní hospodářství, může tvořit rezervu na pěstební činnost.

Významná změna v oblasti účetních metod se týká rovněž přecenění dlouhodobého majetku určeného k prodeji na reálnou hodnotu. Povinnost využití přecenění majetku a okamžik uskutečnění účetního případu souvisí s rozhodnutím zastupitelstva obce. Majetek přeceněný reálnou hodnotou se neodepisuje a netvoří se k němu opravné položky. Většina obcí z Moravskoslezského kraje (77 %) účtuje o přecenění dlouhodobého majetku určeného k prodeji na reálnou hodnotu, ale obec Želechovice nad Dřevnicí o tomto přecenění neúčtuje.

Časové rozlišování nákladů (výdajů) a výnosů (příjmů) je pro obec novinkou. Odpověď na otázku, zda obec má vytvořené vnitřní směrnice upravující metodu časového rozlišení nákladů a výnosů zobrazuje následující graf 4.10.

Graf 4.10 Vnitřní směrnice upravující metodu časového rozlišení nákladů a výnosů

Zdroj: SGS SP2015/80

Z grafu je patrné, že většina obcí z Moravskoslezského kraje má směrnice vytvořené. Pouze 1 % obcí odpověděly, že tyto směrnice nemají vytvořené vůbec a rovněž náklady a výnosy časově nerozlišují. Obec Želechovice nad Dřevnicí má směrnice upravující metodu časového rozlišení nákladů a výnosů. Rozlišuje pronájmy pozemků a podobného majetku nebo platby za elektřinu, plyn a různé další služby nutné pro chod úřadu v obci.

U účetních případů, které se časově rozlišují, musí být známy tyto skutečnosti: věcné vymezení, výše a období, kterého se týkají. Metodu časového rozlišení nepoužije obec v případě, pokud náklady na získání informace převýší přínosy plynoucí z této informace a tato informace se nepovažuje za významnou.

4.4 Účetní výkazy v obci Želechovice nad Dřevnicí

Než reforma účetnictví státu začala, byly součástí účetní závěrky obce Želechovice nad Dřevnicí pouze rozvaha a příloha. Obec výkaz zisku a ztráty nesestavovala. Hlavním důvodem nesestavení výkazu zisku a ztráty bylo vedení pouze hlavní činnosti a tudíž nevyužívání účtů nákladů a výnosů. Účetní závěrku obec rozšířila od 1. ledna 2010 o výkaz zisku a ztráty, a to zejména z důvodu změny vedení účetnictví obce. Cílem účetní závěrky obce je poskytnout informace o finanční pozici, výkonnosti a změnách ve finanční pozici.

Řádnou účetní závěrku (k 31. prosinci) – vždy v plném rozsahu spolu s výkazem pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC (FIN 2-12) obec předává do Centrálního systému účetních informací státu (CSÚIS). Krajský úřad Zlínského kraje kontroluje konsolidace a hospodaření obce díky přístupu do CSÚIS.

Vždy za každé čtvrtletí v průběhu roku obec sestavuje mezitimní účetní závěrku v rozsahu: výkaz zisku a ztráty, rozvaha a příloha. Mezitimní účetní závěrku také obec posílá do CSÚIS. Dále do CSÚIS obec každý měsíc elektronicky posílá výkaz FIN 2-12. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu je téměř podobný přehledu o peněžních tocích. Výkaz je sestavován pomocí metody přímé a dále obsahuje výsledek hospodářské činnosti obce.

Do 31. července obec zasílá do CSÚIS protokol o schválení účetní závěrky předchozího roku. Tento protokol obce vyhotovuje zastupitelstvo obce na základě schválení účetní závěrky. Tedy účetní závěrka musí být schválena nejpozději do šesti měsíců ode dne, ke kterému se sestavuje.

Povinnost sestavovat přehled o změnách vlastního kapitálu a přehled o peněžních tocích obci nevzniká, protože její celková aktiva nepřevyšují částku 40 mil. Kč a roční úhrn čistého obrátu není vyšší než 80 mil. Kč za období, za něž sestavuje účetní závěrku a za období, které mu bezprostředně předchází.

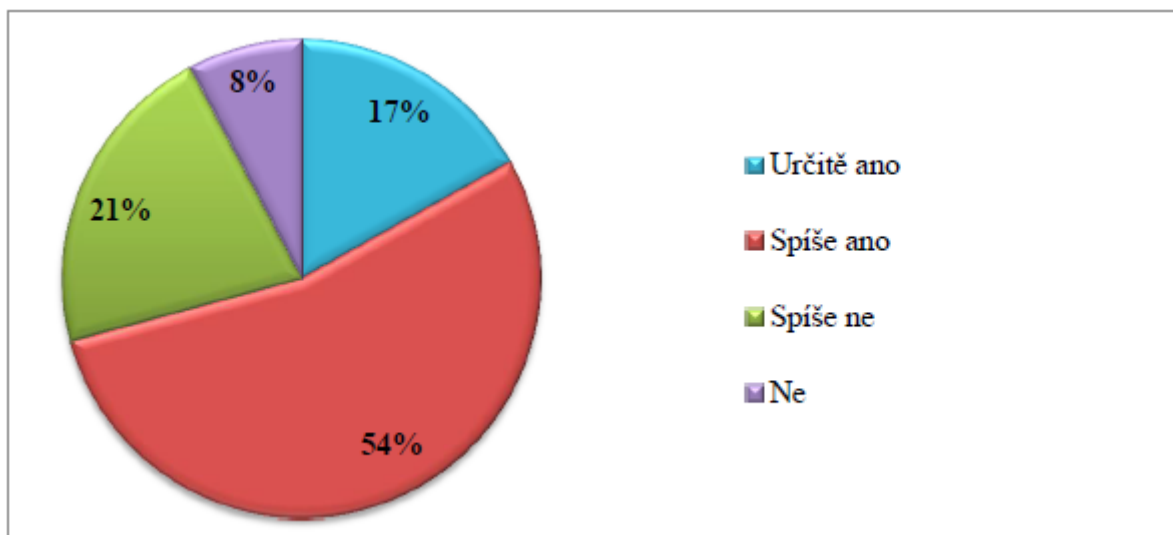
Na začátku roku 2016 nově obec sestavovala tabulku „*Seznam účetních jednotek patřících do dílčího konsolidačního celku státu*“, kterou také zasílala do CSÚIS.

Výkazy obce Želechovice nad Dřevnicí z roku 2014, které jsou předávány do CSÚIS, jsou uvedeny v příloze č. 1 a 2 diplomové práce.

Závěrečný okruh otázek dotazníkového šetření, jak již bylo nastíněno, se zabývá účetní závěrkou a přenosem účetních záznamů do centrálního systému účetních informací státu.

Následující graf č. 4.11 se zabývá otázkou zvýšení vypovídací schopnosti účetních výkazů, které obec sestavuje.

Graf 4.11 Zvýšení vypovídací schopnosti účetních výkazů

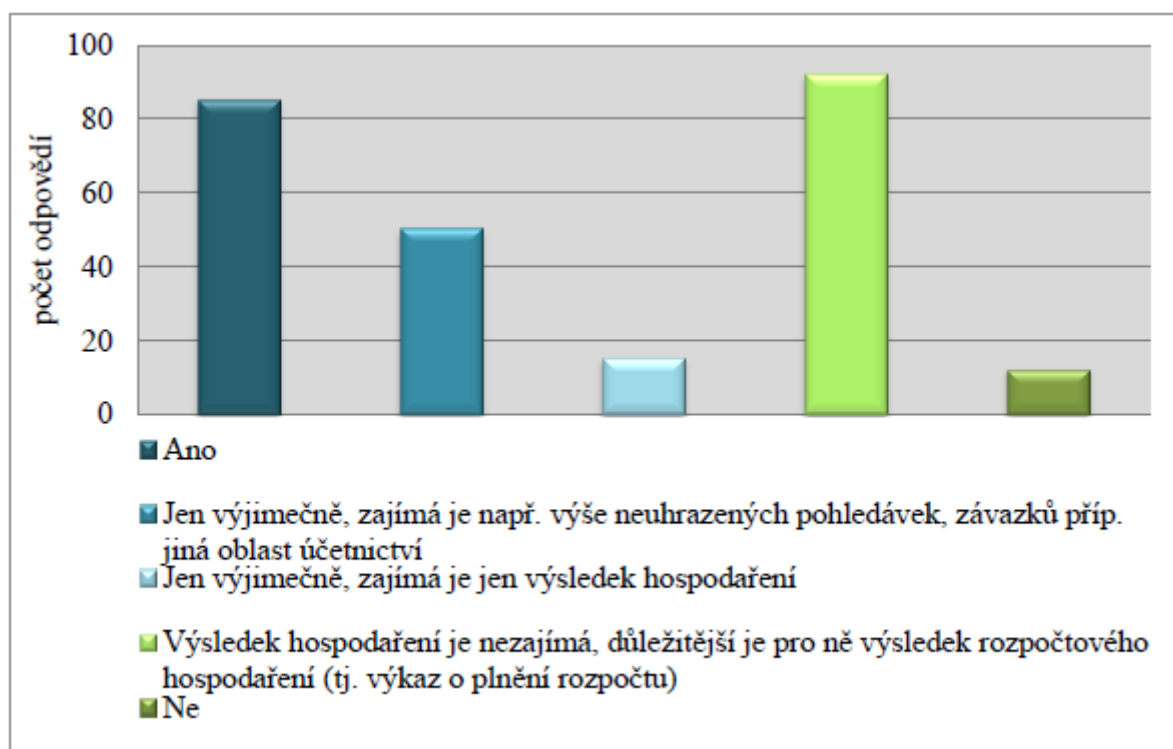

Zdroj: SGS SP2015/80

Obec Želechovice nad Dřevnicí a téměř $\frac{3}{4}$ respondentů Moravskoslezského kraje odpověděli, že reforma účetnictví státu přispěla ke zvýšení vypovídací schopnosti účetní závěrky obce. Obce mají v rozvaze uvedeny informace o přechodném a trvalém snížení hodnoty majetku (brutto, korekce, netto), dále z výkazu zisku a ztráty získají přehled o nákladech a výnosech v členění na hlavní i hospodářskou činnost.

Přesto starostové a zastupitelé obcí při rozhodování čerpají informace z výkazu o plnění rozpočtu než z účetních výkazů. Z grafu č. 4.12 je zřejmé, že je více zajímavá stránka příjmů a výdajů než náklady, výnosy a výsledek hospodaření obce. Stejně tak vedení obce (starosta, zastupitelstvo) Želechovic nad Dřevnicí nezajímá výsledek hospodaření, ale výkaz o plnění rozpočtu. Pouze 85 obcí z Moravskoslezského kraje jednoznačně odpovědělo, že vedení obce čerpá při jejím řízení a rozhodování informace z účetnictví či z účetních výkazů.

Graf 4.12 Čerpání informací z účetních výkazů vedením obce

Zdroj: SGS SP2015/80

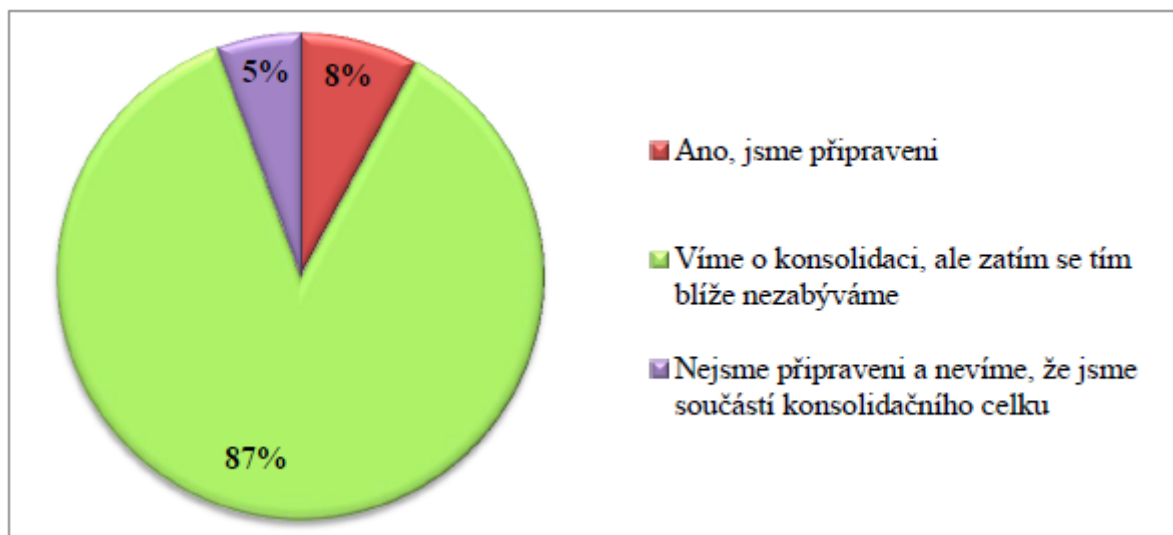
Následující dvě otázky z dotazníku se zabývají zpracováním Pomocného analytického přehledu. Novelizace technické vyhlášky č. 383/2009 Sb., jejíž účinnost nastala 1. ledna 2012, přinesla čtyřiceti třem obcím (tj. 19 % z celkového počtu respondentů) z Moravskoslezského kraje povinnost, předávání nově zavedeného výkazu – Pomocného analytického přehledu do centrálního systému účetních informací státu. Obec Želechovice nad Dřevnicí není povinna zpracovávat PAP, protože počet obyvatel obce je menší než hodnota 3 000.

Sestavení PAP hodnotí jako složité a časově náročné většina obcí, konkrétně 96 % z obcí Moravskoslezského kraje a také vybraná obec Želechovice nad Dřevnicí ze Zlínského kraje. Požadavky na analytické členění pro potřeby účetních výkazů a řízení účetní jednotky se neshodují s požadavky na analytické členění PAP.

Změny v rámci reformy veřejných financí představovaly pro některé vybrané účetní jednotky, a tedy i obce, zcela nové postupy a procesy, které se v praxi začaly postupně uplatňovat od 1. ledna 2010. Tato reforma není dosud ukončena a za účetní období roku 2015 se bude poprvé sestavovat konsolidovaná účetní závěrka za celou Českou republiku. Původně se předpokládalo, že k první konsolidaci dojde v roce 2012 za účetní období roku 2011. Termín pro první sestavení konsolidované účetní závěrky za celý stát se neustále posouval stejně jako přijetí konsolidační vyhlášky. Poprvé se tedy bude konsolidovaná účetní závěrka

sestavovat až během roku 2016 za účetní období roku 2015. Další graf č. 4.13 znázorňuje připravenost jednotlivých ÚSC v Moravskoslezském kraji na konsolidaci účetních výkazů.

Graf 4.13 Připravenost na konsolidaci účetních výkazů

Zdroj: SGS SP2015/80

Pouze 8 % z celkového počtu obcí v Moravskoslezském kraji odpovědělo, že je připraveno na konsolidaci účetních výkazů. Převážná většina respondentů a obec Želechovice nad Dřevnicí o připravované konsolidaci ví, ale zatím se touto problematikou blíže nezabývá. Vzhledem k tomu, že již za rok 2015 má dojít k prvnímu sestavení konsolidované účetní závěrky za Českou republiku, tak jde o velmi negativní zjištění, které se může projevit ve vypovídací schopnosti této závěrky.

Závěrečná otázka dotazníkové šetření se zabývá změnou platového ohodnocení, odměn či přijetí nové pracovní síly vzniklé zavedením nových povinností pro účetní obce (např. sestavení výkazu PAP, předávání dat do CSÚIS atd.). Více než 2/3 obcí z Moravskoslezského kraje a stejně tak vybraná obec odpověděly, že u nich nedošlo k žádnému zvýšení mezd, poskytnutí odměn či změně v personální oblasti v souvislosti s náročným procesem reformy veřejných financí.

Z vyhodnocení odpovědí z dotazníkového šetření vyplynuly následující závěry:

- Z pohledu zhodnocení přínosu reformy veřejných financí pro územní samosprávné celky považuje 48 % respondentů za největší přínos zavedení aktuálního principu do účetnictví obcí a novou metodiku účtování transferů hodnotí pozitivně 26 % respondentů.

- Velké problémy z pohledu legislativy byla často měnící se metodika v průběhu účetního období a rovněž opožděné zveřejňování nových právních předpisů v dané oblasti.
- Z pohledu nové metodiky účetnictví za problematickou oblast je považováno zejména stanovení reálné hodnoty majetku určeného k prodeji a účtování transferů. Za nejméně problémovou oblast je pak uváděno účtování v podrozvahové evidenci.
- Na otázku náročnosti zavedení metod odpisování dlouhodobého majetku odpověděla většina respondentů (74 %), že zavedení metody odpisování bylo náročné zejména z pohledu časového.
- Největším problémem pro obce je vyhotovení Pomocného analytického přehledu. Povinnost sestavovat PAP se týká 19 % respondentů, přičemž všichni hodnotí jeho sestavení za velmi složité a časově náročné.
- Pouze 8 % respondentů jsou připraveni na konsolidaci účetních výkazů. Převážná většina respondentů (87 %) o připravované konsolidaci ví, ale zatím se touto problematikou blíže nezabývá. Vzhledem k tomu, že již za rok 2015 má dojít k prvnímu sestavení konsolidované účetní závěrky za Českou republiku, tak jde o velmi negativní zjištění, které se může projevit ve vypovídací schopnosti této závěrky.

4.5 Reakce obce Želechovice nad Dřevnicí na reformu účetnictví státu

Reforma účetnictví státu přinesla obci Želechovice nad Dřevnicí mnoho nepříjemností způsobených hlavně nedostatečnou přípravou reformy ze strany Ministerstva financí České republiky. MF ČR vydává právní předpisy, standardy a informace zaměřené na reformu účetnictví těsně před jejich účinností. Obce pak nemají dostatek času na přizpůsobení změn. Když už dojde k jejich zveřejnění, tak vykazují nedostatky a nejistoty. Tím se reforma stává pro účetní obce velmi pracnou a zmatenou. Nezbyvá jí nic jiného než hledat odpovědi na školeních poskytované odborníky, které si obec musí hradit.

Předávání dat do CSÚIS nečiní obci větší potíže. Účetní obce Želechovice nad Dřevnicí posílá data řádně a včas. Obec chápe, že reforma veřejných financí je potřebná a nijak se jí nebrání. Každý začátek je těžký a proto je potřeba předem očekávat, že změny související s reformou budou náročné a komplikované. Dále předpisy a jiné povinnosti, které jsou předem stanovené, se budou neustále měnit v rámci reakce na jiné změny.

5 Závěr

Probíhající reforma účetnictví veřejného sektoru je dlouhodobý a komplikovaný proces spojený s celou řadou změn. Dotčené organizace se setkávají nejen se změnami postupů účtování, ale i organizačního zajištění oběhu informací, jejich evidence, úprav softwaru, ekonomických a hospodářských výkazů a reportování v rámci Centrálního systému účetních informací státu.

Cílem diplomové práce na téma vybrané účetní a daňové aspekty obce Želechovice nad Dřevnicí v souvislosti s reformou účetnictví státu bylo teoreticky shrnout proces reformy účetnictví státu, dále charakterizovat vybranou obec Želechovice nad Dřevnicí a následně posoudit a vyhodnotit dopady, změny, které se týkaly účetnictví obcí a nastaly v důsledku reformy účetnictví státu.

V teoretické části diplomové práce bylo čerpáno především z vyhlášek, zákonů a materiálů uveřejněných Ministerstvem financí České republiky na webových stránkách. Zde byly objasněny základní informace o probíhající reformě veřejných financí, stanovených cílech, vývoji reformy účetnictví státu, příslušné legislativě. Dále teoretická část se podrobněji zabývala změnami v účtování obcí, státní pokladnou, výkazem pomocného analytického přehledu a centrálním systémem účetních informací státu, kde jsou posílány povinné výkazy obcí.

Zásadní změna, kterou přinesla reforma účetnictví státu, je zavedení aktuálního principu, což umožnilo zachycení nákladů a výnosů do období, se kterým časově a věcně souvisí. Zavedením nových účetních metod a principů do účetnictví obcí došlo ke zvýšení vypovídací schopnosti účetních výkazů. Mezi tyto metody patří např. tvorba opravných položek, rezerv a zahájení odpisování dlouhodobého majetku. Od roku 2012 mají obce za povinnost zpracovávat Pomocný analytický přehled, pomocí kterého má Ministerstvo financí ČR získávat statistické informace. Je třeba však poznamenat, že probíhající reforma účetnictví státu nadále pokračuje a měla by vyvrcholit sestavením konsolidované účetní závěrky za Českou republiku a to poprvé za účetní období roku 2015.

Další část práce byla charakteristika obce Želechovice nad Dřevnicí ve Zlínském kraji. Obec leží východně od města Zlína a celkem zde žije 1 902 obyvatel. Obec vznikla odtržením od Zlína v roce 2009, z důvodu zanedbávání obce ze strany Zlína. Přestože se jedná o malou obec, má toto místo svůj potenciál, který je třeba dále využívat. K silným stránkám patří především strategická poloha, která umožňuje obyvatelům na jedné straně užívat si poklidného

prostředí plné přírody a na straně druhé rychlou dostupnost do okolních měst. V okolí obce se nacházejí zajímavé historické památky, čisté životní prostředí je zde rozvinutá zájmová činnost spolků. Zastupitelstvo obce klade důraz především na rozvoj bydlení, péči o veřejné prostranství a zajištění obecného pořádku.

Praktická část diplomové práce byla sepsána na základě dotazníkového šetření. Výsledky provedené analýzy byly srovnány mezi vybranou obcí Želechovice nad Dřevnicí a obcemi v Moravskoslezském kraji. Reforma veřejných financí významně ovlivnila účetnictví vybrané obce zavedením odpisování a opravných položek majetku. Dále účetnictví obce Želechovice nad Dřevnicí, které bylo založeno na peněžním principu a odráželo především rozpočtovou činnost, se změnilo.

Dotazníkové šetření v Moravskoslezském kraji bylo zpracováno na základě projektu SGS SP2015/80 na Ekonomické fakultě VŠB – Technické univerzitě Ostrava s názvem „*Kvantifikace dopadů reformy účetnictví státu na obce v Moravskoslezském kraji a jejich vyhodnocení*“ (hlavní řešitel: Ing. Jana Hakalová, Ph.D., spoluřešitelé: Ing. Šárka Kryšková, Ph.D., Ing. Yvetta Pšenková, Ph.D., Ing. Regína Střílková, Bc. Michaela Ciompová, Bc. Simona Červená, Bc. Jana Filipová, Bc. Petra Pavlíková). Praktická část se zabývala zhodnocením dosavadního průběhu a současného stavu probíhající reformy účetnictví státu.

Dle výstupů dotazníkového šetření v rámci uvedeného projektu a diplomové práce časté změny právních předpisů znamenaly a doposud znamenají pro vybrané účetní jednotky náročnou činnost při sledování charakteru a dopadu těchto změn do zavedeného účetního systému. Zavedení nových metod bylo pro obce náročné časově i finančně a proces reformy byl hodnocen spíše negativně.

Nově zavedené účetní výkazy, a to Přehled o peněžních tocích a Přehled o změnách vlastního kapitálu, nejsou pro obce žádným přínosem. Pokud bychom měli zhodnotit ostatní výkazy, za přínosné je považováno zobrazení majetku v rozvaze nejen v pořizovacích cenách, ale také po opotřebení.

Ze zjištění vyplývá, že snaha o nadnárodní harmonizace je ještě pozadu za původními cíli evropského charakteru. Největším nedostatkem reformy byl stav a komplexnost legislativního procesu. Většina právních norem byla zveřejňována a schvalována na poslední chvíli s nemožností připravit se na chystané změny. Dále zavedením reformy se nepodařilo navázat na mezinárodní standardy IPSAS. Vzhledem k mezinárodnímu srovnání organizací veřejného sektoru je toto jednou ze zásadních chyb zavedení reformy.

Cílem reformy veřejných financí bylo přispět zejména k výraznému zlepšení vypovídací schopnosti účetnictví vybraných účetních jednotek a snaha přiblížit účetnictví veřejné správy s účetnictvím podnikatelským. Zákodárci by se měli více zamyslet nad tím, čeho chtějí docílit změnami reformou účetnictví a nejen bezhlavě plnit evropská nařízení tak, aby byla nějakým způsobem splněna. Reforma účetnictví sátu již stála daňové poplatníky i veřejnoprávní korporace nemalé finanční prostředky, ale i mnoho pracovního úsilí.

Přesto, lze na konec konstatovat, že reforma účetnictví ve veřejné správě byla potřebná. Vznik účetnictví státu na aktuálním principu účtování a zavedení nových účetních metod a principu pro obce bylo nezbytnou podmínkou zvýšení důvěryhodnosti účetních výkazů za ČR, a to jak vůči Evropské unii, tak i vůči mezinárodním subjektům, včetně zahraničních investorů.

Práce vznikla za podpory projektu SGS SP2015/80 na Ekonomické fakultě VŠB – Technické univerzitě Ostrava. Autorka této diplomové práce byla řešitelem uvedeného projektu.

Seznam použité literatury

Odborné knihy

- [1] BAJER, Petr a Jiří MATYÁŠ. *Praktický průvodce dotacemi z fondů Evropské unie*. Brno: Eurospolečnosti, 2009. 122 s. ISBN 9788025440179.
- [2] DLUHOŠOVÁ, Dana. *Finanční řízení a rozhodování podniku: analýza, investování, oceňování, riziko, flexibilita*. Praha: Ekopress, 2006. 191 s. ISBN 80-86119-58-0.
- [3] DOBROZEMSKÝ, Václav a Jan STEJSKAL. *Nevýdělečné organizace v teorii*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 400 s. ISBN 978-80-7478-799-7.
- [4] CIOMPOVÁ, Michaela, Simona ČERVENÁ a Petra PAVLÍKOVÁ. *Vybrané aspekty reformy účetnictví státu a její dopady na obce v Moravskoslezském kraji. In 15. ročník Pedagogické konference "Projevy změn účetní legislativy od roku 2016 ve výuce účetnictví"*. Praha: VŠE Praha, 2015, s. 96-103. ISBN 978-80-245-2116-9.
- [5] HAKALOVÁ, Jana a Šárka KRYŠKOVÁ. *Analýza změn v účetnictví subjektů veřejné správy v průběhu reformy účetnictví veřejných financí v České republice*. Žilina: Žilinská univerzita, 2014, s. 140-151, ISBN 978-80-554-0927-6.
- [6] HAKALOVÁ, Jana, Šárka KRYŠKOVÁ a Yvetta PŠENKOVÁ. *Accounting Reform of Public Finances in the Czech Republic and Its Impact on Municipalities the Moravian-Silesian region. In 15th International Scientific Conference "Globalization and Its Socio-Economic Consequences"*. Rajecské Teplice, Slovenská republika: Žilinská univerzita v Žilině, 2015, s. 181-191. ISBN 978-80-8154-145-2.
- [7] HAKALOVÁ, Jana, Šárka KRYŠKOVÁ a Yvetta PŠENKOVÁ. *Quantification of the Impact of Accounting Reform in the Czech Republic on Municipalities in the Moravian-Silesian region and Their Evaluation. In Central European Conference in Finance and Economics (CEFE2015)*. Herlany: Technická univerzita v Košicích, 2015, s. 202-212. ISBN 978-80-553-2467-8.
- [8] KALOUDA, František. *Finanční řízení podniku*. 2. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2011. 299 s. ISBN 978-80-7380-315-5.
- [9] MÁČE, Miroslav. *Účetnictví pro územní samosprávné celky, příspěvkové organizace a organizační složky státu*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2012. 640 s. ISBN 978-80-247-3637-2.

- [10] MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, Růžena. *Neziskové organizace - vznik, účetnictví, daně*. 12. vyd. Olomouc: ANAG, 2013. 264 s. ISBN 987-80-7263-825-3.
- [11] NOVÁKOVÁ, Štěpánka. *Reforma účetnictví ve vybraných účetních jednotkách II. díl: účetnictví organizačních složek státu a obcí*. Praha: Oeconomica, 2011. 168 s. ISBN 978-80-245-1797-1.
- [12] OTRUSINOVÁ, Milana a Dana KUBÍČKOVÁ. *Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek po novele zákona o účetnictví*. Praha: C. H. Beck, 2011. 178 s. ISBN 978-80-7400-342-4.
- [13] PŘIBYLOVÁ, Zdeňka. *Účetnictví měst a obcí - příklady souvztažností*. Rožďalovice: REVOS-L s.r.o., 2006. 191 s. ISBN 80-903160-4-2.
- [14] SCHNEIDEROVÁ, Ivana a Zdeněk NEJEZCHLEB. *Účetní reforma 2012 pro ÚSC a jimi zřizované příspěvkové organizace*. Turnov: Archa obec účtuje, 2012. 710 s. ISBN 978-80-260-2780-5.
- [15] STROUHAL, Jiří. *Účetnictví podnikatelů 2012: výklad je zpracován k právnímu stavu ke dni 1. 1. 2012*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. 736 s. ISBN 978-80-7357-744-5.
- [16] STUHLÍKOVÁ, Helena a Sofia KOMRSKOVÁ. *Zdaňování neziskových organizací 2013*. 9. vyd. Olomouc: ANAG, 2012. 280 s. ISBN 978-80-7263-774-4.

Tištěná periodika

- [17] Centrální systém účetních informací státu. Integrovaný informační systém Státní pokladny. Praha: Státní pokladna, kontroling, účetnictví státu, 2011.
- [18] HAKALOVÁ, Jana a Alžběta URBANCOVÁ. Účetní reforma veřejných financí v České republice a její vliv na účetnictví, účetní závěrku, přezkoumání hospodaření a audit účetní závěrky některých vybraných účetních jednotek. *Acta academica karviniensia*, 2012, č. 2, roč. XII, s. 29-42. ISSN 1212-415X.
- [19] HÁLEK, Miroslav a Tomáš ZOUHAR. „Využití XML pro sběr dat účetnictví státu“, *Auditor, časopis Komory auditorů České republiky*, roč. 2011, zv. XVIII, č. 10, s. 33-35. ISSN 1210-9096.

- [20] HÁLEK, Miroslav. Zveřejňování účetních a finančních informací státu. *Auditor, časopis Komory auditorů České republiky*, roč. 2012, zv. XIX, č. 7, s. 16-17. ISSN 1210-9096.
- [21] Inventarizační zpráva. Zlín: Želechovice nad Dřevnicí, 2014.
- [22] KLABAN, Jaromír. „Účetní konsolidace státu - sestavování účetních výkazů za Českou republiku“, *Účetnictví nevýdělečných organizací a obcí*, Praha: Svaz účetních, 2015, č. 1, s. 2-3, ISSN 1213-3493.
- [23] Konsolidační manuál. Ministerstvo financí České republiky. Praha: Účetní výkaznictví státu, 2016.
- [24] KORTANOVÁ, Nikola „Pomocný analytický přehled: novinky od 1. ledna 2015“, *Účetnictví nevýdělečných organizací a obcí*, Praha: Svaz účetních, 2015, č.1, s. 15-21. ISSN 1213-3493.
- [25] KRYŠKOVÁ, Šárka a Alžběta URBANCOVÁ. Účetní reforma veřejných financí v České republice. In *PRÁVO, EKONOMIKA, MANAGEMENT*, 2011, roč. 2, s. 13-25. ISSN 1804-3550.
- [26] Metodika tvorby PAP. Ministerstvo financí ČR. Praha: Odbor - Státní pokladna, controlling a účetnictví veřejného sektoru, 2015.
- [27] Projekt SGS SP2015/80 „Kvantifikace dopadů reformy účetnictví státu na obce v Moravskoslezském kraji a jejich vyhodnocení“. Ekonomická fakulta VŠB – Technická univerzita Ostrava, 2015.
- [28] SMETANOVÁ, Martina. „Účetnictví územních samosprávných celků a účetní závěrka sestavená k 31. prosinci 2011“, *Auditor časopis Komory auditorů České republiky*, roč. 2012, zv. XIX č. 1, s. 33-35. ISSN 1210-9096.
- [29] Strategický plán rozvoje obce Želechovice nad Dřevnicí 2015 - 2020. Želechovice nad Dřevnicí. 2016.
- [30] SVOBODA, Michal. Vývoj reformy z pohledu Ministerstva financí. Praha: Ministerstvo financí ČR, 2015.

Legislativa

- [31] České účetní standardy pro některé vybrané účetní jednotky, které vedou účetnictví podle vyhlášky č. 410/2009 Sb. – ČÚS č. 701 – 710.
- [32] Usnesení Vlády České republiky k vytvoření účetnictví státu č. 561.
- [33] Vyhláška č. 312/2014 Sb., o podmínkách sestavení účetních výkazů za Českou republiku (konsolidační vyhláška státu).
- [34] Vyhláška č. 383/2009 Sb., o účetních záznamech v technické formě vybraných účetních jednotek a jejich předávání do centrálního systému účetních informací státu a o požadavcích na technické a smíšené formy účetních záznamů (technická vyhláška o účetních záznamech).
- [35] Vyhláška č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky.
- [36] Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích.
- [37] Zákon č. 239/2012 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů a další související zákony.
- [38] Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

Internetové zdroje a články

- [39] Ministerstvo financí ČR. *České účetní standardy č. 701 až č. 710 pro některé vybrané účetní jednotky, které vedou účetnictví podle vyhlášky č. 410/2009 Sb., ke dni 1. ledna 2016.* [Online]. © 2016. [Citace: 11. Leden 2016.]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/ucetnictvi-a-ucetnictvi-statu>.
- [40] Finanční zpravodaj číslo 7/2015. *Ministerstvo financí ČR.* [Online]. © 2015. [Citace: 11. Leden 2016.]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/legislativa>.
- [41] Základní informace. *Ministerstvo financí ČR.* Státní pokladna, controlling a účetnictví veřejného sektoru. [Online]. © 2014. [Citace: 14. Leden 2016.]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/ucetnictvi-a-ucetnictvi-statu>.
- [42] Základní informace - Účetnictví státu. *Web Ministerstvo financí ČR.* MF - odbor Účetnictví a audit, [Online]. © 2009. [Citace: 8. Leden 2016.]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/ucetnictvi-a-ucetnictvi-statu>.

- [43] Obec účtuje. 2013. Konsolidace od 2014 - první informace. *Obec účtuje*. [Online]. © 2013. [Citace: 17. Leden 2016.]. Dostupné z: <http://www.obecuctuje.cz>.
- [44] PACÁKOVÁ, Simona. Konsolidační vyhláška státu aneb nepřehlédněte novou povinnost - "Seznam účetních jednotek patřících do konsolidačního celku" do 15. 1. 2016. *Účetní- portál.cz*. [Online]. © 2016. [Citace: 14. Leden 2016.]. Dostupné z: <http://www.ucetni-portal.cz>.
- [45] Pilařová, Ivana. Účetní a zákonné rezervy. *Web účetní kavárna*. [Online]. © 2011. [Citace: 18. Leden 2016.]. Dostupné z: <http://www.ucetnikavarna.cz/archiv/dokument>.
- [46] Rozpočet obce. Jak číst rozpočet obce. *Web rozpočet obce*. [Online]. © 2014. [Citace: 12. Únor 2016.]. Dostupné z: <http://www.rozpocetobce.cz/jak-cist-rozpocet-obce>.
- [47] Státní pokladna. Úvodem k projektu Státní pokladny. *Státní pokladna*. [Online]. © 2011. [Citace: 18. Leden 2016.]. Dostupné z: <http://www.statnipokladna.cz>.
- [48] Státní správa. Obecní úřad Želechovice nad Dřevnicí. *Státní správa*. [Online]. © 2016. [Citace: 8. Únor 2016.]. Dostupné z: <http://www.statnisprava.cz>.
- [49] Současnost. *Želechovice nad Dřevnicí*. [Online]. © 2012. [Citace: 31. Leden 2016.]. Dostupné z: <http://www.zelechovice.eu/obec-86/soucasnost>.
- [50] Základní údaje. *Želechovice nad Dřevnicí*. [Online]. © 2012. [Citace: 30. Leden 2016.]. Dostupné z: <http://www.zelechovice.eu/obec-86/zakladni-udaje>.
- [51] Želechovice nad Dřevnicí. Historie. *Želechovice nad Dřevnicí*. [Online]. © 2012. [Citace: 31. Leden 2016.]. Dostupné z: <http://www.zelechovice.eu/obec-86/historie>.

Seznam zkratk

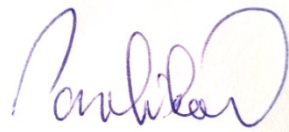
CF	Cash flow
CSÚIS	Centrální systém účetních informací státu
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
ČÚS	České účetní standardy
DHM	Dlouhodobý hmotný majetek
DIČ	Daňové identifikační číslo
DKCS	Dílčí konsolidační celky státu
DM	Dlouhodobý majetek
DNM	Dlouhodobý nehmotný majetek
DSO	Dobrovolný svazek obcí
EU	Evropská unie
GAAP	Generally Accepted Accounting Principles
IČ	Identifikační číslo
IPSAS	Mezinárodní účetní standardy pro veřejný sektor
JZD	Jednotné zemědělské družstvo
MF	Ministerstvo financí
MHD	Městská hromadná doprava
MŠ	Mateřská škola
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
OP	Opravné položky
PAP	Pomocný analytický přehled
PKP	Pomocný konsolidační přehled
RRRS	Regionální rada regionů soudržnosti
SDH	Sbor dobrovolných hasičů
SWOT	Analýza silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb
TJ	Tělovýchovná jednota
ÚFIS	Účetní a finanční informace státu
ÚJ	Účetní jednotka
ÚSC	Územně samosprávný celek
VÚJ	Vybrané účetní jednotky
XML	Extensible Markup Language
ZŠ	Základní škola

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 22. 4. 2016

Bc. Petra Pavlíková

Seznam grafů

Graf 3.1 Meziroční vývoj rozpočtu obce v letech 2011 až 2015

Graf 4.1 Hodnocení metodické podpory MF ČR během procesu reformy účetnictví státu

Graf 4.2 Hodnocení metodické podpory krajského úřadu během procesu reformy

Graf 4.3 Četnost zhlédnutí webových stránek MF ČR za poslední rok

Graf 4.4 Nejčastější získávání informací o nových metodách a postupech účtování

Graf 4.5 Probíhající proces reformy účetnictví státu a jeho přínos pro obce

Graf 4.6 Největší přínos reformy účetnictví státu pro obce

Graf 4.7 Nejnáročnější oblasti účetnictví po reformě veřejných financí

Graf 4.8 Náročnost zavedení metody odpisování dlouhodobého majetku

Graf 4.9 Srozumitelnost účtování transferů dle platného českého účetního standardu

Graf 4.10 Vnitřní směrnice upravující metodu časového rozlišení nákladů a výnosů

Graf 4.11 Zvýšení vypovídací schopnosti účetních výkazů

Graf 4.12 Čerpání informací z účetních výkazů vedením obce

Graf 4.13 Připravenost na konsolidaci účetních výkazů

Seznam obrázků

Obr. 2.1 Uživatelé účetnictví státu

Obr. 2.2 Nejzásadnější změny daných reformou účetnictví

Obr. 2.3 Státní pokladna

Obr. 2.4 Datový tok účetních výkazů

Obr. 2.5 Konsolidační celek České republiky

Obr. 3.1 Želechovice nad Dřevnicí

Obr. 3.2 Mapa – poloha obce

Obr. 3.3 Ulice 4. května 20. – 30. léta 20. století

Obr. 3.4 Obecní úřad v Želechovicích nad Dřevnicí

Obr. 3.5 Organizační schéma orgánů obce Želechovice nad Dřevnicí

Seznam tabulek

Tab. 2.1 Fázování účetní reformy

Tab. 2.2 Přehled ČÚS pro některé vybrané účetní jednotky v letech 2010 – 2016

Tab. 2.3 Struktura účetní závěrky některých vybraných účetních jednotek

Tab. 2.4 Rozvaha – základní obecný výkaz a obsahové vymezení položek

Tab. 2.5 Struktura členění dat ve výkazu zisku a ztráty

Tab. 2.6 Přehled změn vlastního kapitálu

Tab. 2.7 Harmonogram aplikace účetních metod

Tab. 2.8 Postupy účtování časového rozlišení

Tab. 2.9 Termíny předávání PAP do CSÚIS

Tab. 2.10 Přehled termínů pro předávání účetních záznamů do CSÚIS

Tab. 3.1 Základní údaje obce Želechovice nad Dřevnicí

Tab. 3.2 SWOT analýza obce Želechovice nad Dřevnicí

Tab. 3.3 Struktura majetku obce v letech 2011 až 2015 (v tis. Kč)

Tab. 3.4 Podnikatelská činnost 2014 – počet a struktura podnikatelských subjektů v obci

Tab. 3.5 Přehled příjmů a výdajů obce za rok 2011 až 2015 (v tis. Kč)

Seznam příloh

Příloha č. 1 Rozvaha obce Želechovice nad Dřevnicí za rok 2014

Příloha č. 2 Výkaz zisku a ztráty obce Želechovice nad Dřevnicí za rok 2014

Příloha č. 3 Závěrečný účet obce Želechovice nad Dřevnicí za rok 2014

Příloha č. 4 Převodový můstek obce Želechovice nad Dřevnicí

Příloha č. 5 Dotazník k projektu SGS SP2015/80